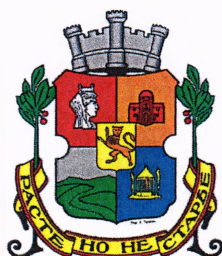


ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.



ПРОЕКТ НА ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА
ОКОЛНАТА СРЕДА ДО 2027 Г.

ЧАСТ VI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

VI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

За всяка от специфичните стратегически цели (ССЦ) и съобразно посочените приоритети, е разработен отделен план за действие.

ССЦ 1. Да се подобри качеството на атмосферния въздух

1.1. Основни постижения и напредък на Общината за подобряване качеството на атмосферния въздух на своята територия

Столична община активно работи по подобряване на качеството на атмосферния въздух на своята територия. До момента са изпълнени редица мерки в различни направления:

- Стимулира се използването на екологични превозни средства.
- Предприети са мерки за повишаване на привлекателността на обществения транспорт - комфорт, честота, чистота, атрактивна цена.
- Извършена е координация между участниците в процесите по градоустройствено планиране, опазване на околната среда, енергийна ефективност, намаляване на трафика и шума, възобновяеми енергийни източници и био-горива.
- Поетапно се възстановява и поддържа зелена вълна на светофарно регулираните кръстовища.
- Внедрена е системата „Зелена вълна“ по най-натоварените градски пътни артерии.
- Изградена е южната дъга на околновръстен път от бул. „Симеоновско шосе“ до Младост 4.
- Изградени са велосипедни алеи при ремонтване на улици, където е възможно.
- Изградени са кръстовища на две нива.
- При изграждането и ремонт на пътища и тротоари са поставени бордюри, които са монтирани над нивото на почвата в зелените площи, чрез което е предотвратено отмиване на почвата върху пътното платно.
- Създадени са нови тревни площи за сметка на площи – потенциални източници на прах.
- Увеличено е уличното озеленяване.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

- Транспортът на насипни товари се извършва при задължително използване на подходящи покривала.
- Извършва се ежедневен контрол и налагане на глоби за неправилно паркиране в зелени площи.
- Въведени са мерки за ограничаване на трафика в зоните с наднормено замърсяване с ФПЧ₁₀ - мярката е реализирана посредством въвеждане и разширяване на зоните (синя и зелена) за почасово паркиране.
- Извършва се контрол на състоянието на строителните площадки, съгласно изискванията на *Закона за устройство на територията /ЗУТ/* с цел да не се допускат неорганизиран прахови емисии.
- Осъществява се контрол за възстановяване на улици и тротоари след прокопаването им във връзка с ремонт или изграждане на елементи от техническата инфраструктура.
- Въведена е забрана със заповед и се извършва контрол по заповедта по обгаряне на стърнища и др. зелени площи. (Програма за управление на качеството на атмосферния въздух на Столична община за периода 2015-2020 г. - Приложение № 1 „Справка за изпълнението на мерките от програмата за КАВ на Столична община 2011 – 2014 г.“).
- Разработена и приета от Столичен общински съвет с Решение №204/22.04.2021г. е Комплексна програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026 г. (ПКАВ 2021-2026 г.).
- Въведена е система за приоритизация на управлението на трафика.
- Извършен е основен ремонт на пътната настилка на най-натоварените транспортни артерии в града.
- Заменено е отоплението с течни горива (газъл) и преминаване към газ или централно топлоснабдяване в общинските сгради, където е възможно.
- Заменени са течните и твърди горива с гориво от биомаса и котли с КПД над 85% ефективност в общинските сгради, където е възможно.
- Поетапно е модернизирани транспортната инфраструктура и пътните настилки, като покриването е направено с битумна паста или друга подходяща настилка.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

- Увеличава се честотата на миене на уличната мрежа в т.ч. вътрешно-кварталните улици, в сравнение с всяка предходна година.
- Създадени са зелени пояси по периферията на натоварени пътни артерии и на града.
- Въведен е механизъм за ефективен контрол на озеленяването и покриването на площадките на търговски, производствени и др. обекти в бизнес и индустриалните зони при издаване на разрешения за строеж.
- С Решение №21 от 18.05.2017г. на Столичен общински съвет е приет „Механизъм с оперативни мерки за обособяване на зони с ниски емисии на вредни вещества чрез ограничаване на движението на МПС на територията на Столична община, в случай на прогноза за висока степен на замърсяване на атмосферния въздух“, допълнен/изменян с Решение № 855/2018г., Решение № 524/2019 г. и Решение №641/2020 г. на СОС;
- Извършено е социологическо проучване за вида отопление на домакинствата в гр. София.
- Изпълняват се проекти от Краткосрочната Програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива на Столична община за периода 2020 – 2022 г.
- Разширена е газоразпределителната мрежа, чрез изградени нови газопроводи и газопроводни отклонения.
- Предприети са действия за привеждане на автобусния парк на „Столичен автотранспорт“ ЕАД в съответствие с евростандарт EURO 6 (към 2018 г. нискоемисионни, отговарящи на EURO 6 стандарт са 70 % от автобусите от обществения транспорт в града; електрически са 4 %, а 50 % са на природен газ).
- Разработена е и приложена градска транспортна схема, включваща оптимизация на комуникационните потоци.
- Изграден е втори метро диаметър и първи етап на трети метро диаметър. Прави се втори етап и се изчакват трети и четвърти на трети метро диаметър.
- Изградена е северната дъга на ул. „Околовръстен път“.
- Използват се екологосъобразни химични продукти при зимно почистване и поддържане на уличната мрежа.
- Постоянно оптимизиране на транспортната дейност на обществения транспорт по линията на софийското метро.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

В резултат на посочените изпълнени от Столична община мерки, нормативно установените норми за КАВ за замърсителя NO₂, са постигнати. По отношение на показателите ФПЧ₁₀, ФПЧ_{2,5} и ПАВ все още се регистрират наднормени концентрации в атмосферния въздух.

1.2. Основни проблеми и предизвикателства по отношение на подобряване качеството на атмосферния въздух

Все още съществуват проблеми по отношение спазването на КАВ по показателите ФПЧ₁₀, ФПЧ_{2,5} и ПАВ. С най-голям принос към наднормените нива на тези замърсители в атмосферния въздух са емисиите от битовото горене, следвано от площни източници, депа и кариери (за ФПЧ) и автомобилния транспорт.

Основен проблем за Столична община е, че все още в жилищния сектор се изгарят твърди горива с лоши характеристики (*ниска калоричност и високо пепелно съдържание*) и се използват неефективни битови горивни уредби.

Значим проблем е и високият дял на дизеловите автомобили и остарелият автопарк на личните автомобили. Съгласно данни на Европейската банка за възстановяване и развитие (План за зелен град) средната възраст на автомобилите, карани в София, е 16 години, при средна възраст между 10 и 12 години за страните в ЕС.

1.3. Ключови мерки, които е необходимо да се предприемат, за да се изпълни специфичната цел

Ключови мерки, които е необходимо да предприеме Общината, за да поддържа добро качество на атмосферния въздух са:

1. Подмяна на нискоэффективните битови горивни уредби, изгарящи твърди горива, с вискоэффективни изгарящи пелети или природен газ, или с електрически отоплителни уреди.

2. Увеличаване броя на домакинствата, които се отопляват чрез централната топлоснабдителна мрежа на „Топлофикация София“ ЕАД, за сметка на нискоэффективните битови горивни уредби изгарящи твърди горива.

3. Увеличаване броя на домакинствата, които се отопляват чрез изградената в СО газоснабдителна мрежа, за сметка на нискоэффективните битови горивни уредби изгарящи твърди горива.

4. Намаляване замърсяването на атмосферния въздух от МПС с наднормени нива на емисиите.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

5. Ограничаване и прилагане на засилен контрол/санкции при замърсяване на атмосферния въздух от изгаряне на нерегламентирани горива (*включително отпадъци*) за отопление.

6. Намаляване на замърсяването на атмосферния въздух с прах и интензивно миришещи вещества от контейнерите за смет.

7. Намаляване на замърсяването на атмосферния въздух от ветрова ерозия.

8. Намаляване на замърсяването на атмосферния въздух от преминаващите МПС по улици с нарушена настилка.

Изпълнението на ключовите мерки, насочени към секторите „битово отопление“ и „транспорт“, съответстват на предложените мерки за намаляване на замърсяването на атмосферния въздух, съгласно *Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.)*.

Чрез изпълнението на мерките, насочени към подобряване качеството на атмосферния въздух, ще бъде пряко и косвено повлияно постигането и на други специфични цели от Общинската програма за опазване на околна среда, включително: Специфична стратегическа цел (ССЦ) 4; ССЦ 6; ССЦ 7.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

План за действие за постигане на Специфична стратегическа цел 1

„Да се подобри качеството на атмосферния въздух“

Неразделна част от настоящата Общинска програма за опазване на околна среда по чл. 79 от Закона за опазване на околната среда, в съответствие със Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ, чл. 27, ал. 1 и чл. 30, ал. 1) е програмата за подобряване на качеството на въздуха.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
1.	Въвеждане на мерки в сектор Битово отопление, свързани с промяна на начина на битово отопление.	Нямаляване на емисиите, генерирани от битовото отопление.	Брой предложения за стимулиране на гражданите. Брой граждани, преминали към отопление с по-ниски нива на емисиите.
2.	Поетапно подновяване на превозните средства в обществения транспорт, в съответствие с екологичните стандарти. Въвеждане на нови технологии - преобразуване на дизелови превозни средства в електрически и водородни такива. Развитие на тролейбусния и трамвайния транспорт.	Намаляване приноса на обществения автомобилен транспорт към общото замърсяване на въздуха.	Брой подновени превозни средства.
3.	Моделиране и пилотно въвеждане на нискоемисионна зона, в която могат да се движат само дизелови и бензинови превозни средства, покриващи определена екологична група според <i>Наредба № Н-32 от 16 декември 2011 г. за периодичните прегледи за проверка на техническата изправност на пътните превозни средства</i> . Всички превозни средства неотговарящи на изискванията, ще заплащат такса за влизане в зоната.	Ограничаване на движението на МПС, които замърсяват повече (дизелови автомобили от категории преди Евро и Евро 1).	Въведени зони с ултра ниски емисии.
4.	Създаване на регистър с всички известни източници на замърсяване на атмосферния въздух.	Инвентаризация на източниците на замърсяване, с което ще се подобри контрола върху КАВ.	Брой регистрирани източници на замърсяване.
5.	Подобряване на състоянието на пътната настилка и свободните площи, представляващи потенциален източник на неорганизираните емисии и прах.	Намаляване приноса на вторично суспендираните прахови частици от	% покритие от цялата улична мрежа.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
	Въвеждане на мерки за възстановяване и поддържане на тревно покритие, храстов и дървесна растителност.	автомобилното движение по замърсената инфраструктура и неорганизираните емисии от прилежащите и крайпътни територии.	
6.	Прилагане на мерки в сектор сторителство и ремонти.	Намаляване на приноса на строителството и ремонтите към замърсяването на атмосферния въздух.	Брой премахнати и почистени строителни площадки. Брой наложени санкции.
7.	Прилагане на информационни мерки	Повишване на осведомеността и ангажираността на населението към проблемите, свързани със замърсяването на въздуха.	Брой кампании. Брой достигнати заинтересовани лица.
8.	Разработване на комплексна програма за подобряване на КАВ на територията на Столична община, която да бъде базирана на актулна информация и да предлага приложими мерки за справяне с идентифицираните проблеми с КАВ.	Намаляване на замърсяването на атмосферния въздух.	Разработена комплексна програма за подобряване на КАВ.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

ССЦ 2. Да се поддържа доброто състояние на повърхностните и подземните води и оптимизира качеството на услугите в областта на управление на водите, включително използване на потенциала на минералните води на територията на общината.

2.1. Основни постижения и напредък на Общината

Правилното стопанисване и управление на водните ресурси, насочено към съхранение на количеството и качеството на водните тела, са от съществено значение за развитието на Столична община (СО). Съгласно *Закона за водите /ЗВ/*, Общината има редица отговорности по отношение опазването и управлението на водните ресурси, като осъществява политики, които са свързани с изграждане, реконструкция и модернизация на общински водностопански системи и съоръжения и политиката в отрасъла водоснабдяване и канализация. Общината изпълнява и мерки за защита от наводнения, които са свързани с изграждане на нови корекции и ремонт на съществуващи; почистване на речните корита и поддържането им в условията на проводимост; изпълнение на функциите на оператор на язовирна стена; наблюдение на водните нива на реките и язовирите, общинска собственост.

A/ Инженерна инфраструктура

- Водоснабдяване

Водопроводната система в Столична община обхваща почти 100 % от населението на нейната територия, като водоснабдяването се осъществява от водоизточниците: язовир „Искър“, язовир „Бели Искър“ и Витошки водохващания, като съществуват и резерви за допълнителни количества за питейно водоснабдяване от р. Батулийска, подземни води и Струмски води, след изграждане на необходимите съоръжения.

Чрез водоснабдителната система на Столична община се захранват територията на град София и други населени места. От водоснабдителната система на СО се доставя вода и към населени места от съседни за СО общини - Божурище, Перник, Елин Пелин, Костинброд.

Съгласно данни от Областна стратегия за развитие на Област София-град 2014-2020 г., водоснабдителната система в Столична община включва яз. Искър (водопроводи Искър и Пасарел), Рилския водопровод, яз. Бели Искър и по-ограничено речни водохващания. Водоснабдителна система „Бели Искър“ - обхваща територията от яз. Бели Искър и всички речни водохващания. Водоснабдителна система „Вода с непитейни качества“ - обхваща отделна самостоятелна водопроводна мрежа, която

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

захранва големи промишлени консуматори на територията на Столична община. Системата е с вход от Бент Панчарево, преминава през кв. „Горубляне”, „Дружба”, „Христо Ботев”, „Васил Левски”, „Хаджи Димитър”, „Орландовци”, „Свобода” и завършва в кв. „Илиянци”. Допълнително се ползват води от язовир „Огняново”, баластриерите в поречието на р. Искър, сондажи, шахтови кладенци и карьерни езера.

Столична РЗИ осъществява контролен мониторинг, провеждан за проверка качеството на водата и изпълнението на задълженията на „Софийска вода“ АД. Броят на пунктовете, честота и вида на мониторинга, са съобразени с изискванията на *Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели*. Съгласно Закона за водите и изискванията на чл. 7 от *Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели* (Обн. ДВ. бр.30 от 28 Март 2001г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.6 от 16 Януари 2018г.), ВиК операторът „Софийска вода“ АД извършва постоянен и периодичен мониторинг на качеството на питейната вода, чрез пробонабиране и изследване на питейна вода от пунктове в населените места на крана при консуматора. От такива пунктове се осъществява и контролен мониторинг, провеждан за проверка на качеството на водата и изпълнението на задълженията на ВиК оператора, от органите на държавния здравен контрол по реда на чл. 8 на същата Наредба. Столичната РЗИ извършва непрекъснато наблюдение на качеството на питейната вода, подавана за нуждите на столичани. Броят на пунктовете, честотата и видът на мониторинга са съобразени с изискванията на Наредба № 9. „Софийска вода“ АД и Столичната РЗИ ежегодно съвместно разработват програми за мониторинг на питейните води, които по обхват и честота отговарят на минимума изисквания на действащото европейско и българско законодателство.

Промисленото водоснабдяване се обезпечават от р. Искър и притоците ѝ и от язовири. Основният водоизточник за условно чиста вода е Панчаревското езеро.

- Канализация

Канализационната мрежа в Столична община е решена като смесена с петкратно разреждане на отпадъчните води. През последните години, в някои райони на Столична община, канализационна система се проектира и изгражда като разделна. Трасетата на съществуващите главни канализационни колектори осигуряват гравитачно отвеждане на отпадъчните води от компактния град и крайградските територии до градската пречиствателна станция за отпадъчни води – ГПСОВ. Градската пречиствателна станция за отпадъчни води гарантира пречистването на постъпващите в нея отпадъчни води в съответствие с нормативните изисквания.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

С развитието на града и околградските територии, състоянието на съществуващата вътрешно квартална канализационна мрежа в отделните части е различно. Необходима е реконструкция на кварталната мрежа на Централната градска част, поради сериозното презастрояване на територията, недостатъчните диаметри и изтеклия експлоатационен период на съществуващата мрежа (канализационната мрежа е на над 100 години).

След 1998 година са инвестирани значителни средства за реконструкция на канализацията в централна градска част, във връзка с доизграждането на Метрополитена и реконструкция на транспортни обекти. Във връзка с прокарване на трасето на метрото е извършена съществена реконструкция на канализацията по бул. „Тодор Александров“ и са изградени нови канализационни подколектори по бул. „Христо Ботев“, в района на площад „Възраждане“ и др. В по-голямата част от жилищните квартали канализационната мрежа е изградена или подлежи на доизграждане.

За отводняване на части от северните и източните територии на гр. София са изградени канализационни помпени станции. Канализационната система в южните територии (Подвитошката яка) е частично изградена, поради липса на приемници, промени в устройствените планове, нуждата от придобиване на собственост и големите инвестиции, необходими за изграждане на инженерната инфраструктура. Необходимо е доизграждане на подколектори и отливни канали.

Недоизградеността на отливните канали нарушава, по време на дъжд, работата на канализационната мрежа и градската пречиствателна станция за отпадъчни води.

От 2000 г. „Софийска вода“ АД експлоатира и поддържа ВиК системата в София съгласно 25-годишен договор за концесия. По информация от интернет страницата на СО, за периода 2006–2016 г. са изградени и реконструирани над 150 km канализационна мрежа и над 380 km водопроводна мрежа на обща стойност близо 500 млн. лв. От тях 189 млн. лв. финансиране от ПУДООС, ОПОС и ИСПА, от ВиК оператора – 267 млн. лв. Инвестициите са насочени в изграждане на главни клонове и разширяване на вътрешноквартална мрежа в следните населени места: кв. Суходол, кв. Овча купел, кв. Горна баня, м. Сливница – кв. Люлин, гр. Банкя, гр. Нови Искър, кв. Надежда –3 и 4, кв. Горубляне, кв. Бенковски, кв. Модерно предградие, кв. Илиянци, кв. Симеоново и др.

През октомври 2017 г. СОС прие „Стратегия за развитие на инженерната инфраструктура на територията на Столична община 2017 –2025 година“ по части – „Водоснабдяване“, „Канализация“ и „Корекция на речни корита“.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

- ***Пречистване на отпадъчните води***

Пречистването на отпадъчните води в рамките на СО се осъществява от ГПСОВ „Кубратово“ и ПСОВ „Войнеговци“.

Софийската пречиствателна станция за отпадъчни води „Кубратово“ пречиства средно около 360000 m³/ден. С рехабилитацията на съществуващите съоръжения и строителството на нови, капацитетът на станцията се увеличава на 480000 m³/ден средно денонощно водно количество или обслужване на повече от 1,3 млн. жители. По поречието на р. Искър РИОСВ–София провежда емисионен контрол на пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ) в населени места. По данни на инспекцията, СПСОВ „Кубратово“ на гр. София е в добро състояние.

През съществуващите ПСОВ преминават общо около 50% от отпадъчните води от промишлените производства. Процесите на пречистване са предимно механични: утаяване, филтриране, каломаслоулавяне.

Б/ Хидрографска мрежа

Ежегодно Столична община, чрез ОП „София – проект“, изготвя проект за „Превантивни мерки за недопускане на кризисни ситуации, предизвикани от намалена проводимост на речните корита на територията на Столична община“. Дейностите за поддържане проводимостта на речните легла на територията на Столична община са включени в Годишния план за изпълнение на Националната програма за защита при бедствия 2014 –2018 г.

Общината ежегодно изпълнява планова програма за почистване на речните корита на своята територия. През 2016 г. са почистени 66 km речни корита, през 2017 г. – 75 km, а през 2018 г. – повече от 82 km от 158 речни участъка. През 2019 г. в Програмата за почистване на речните корита на Столична община са предвидени да бъдат почистени 70 km, като за това са отделени 1,7 млн. лева.

Създадена е иновативна информационна система за ранно предупреждение и прогнозиране на наводнения, на базата на измерени в реално време данни за нивото на водата в коритата на реките Перловска, Владайска, Драгалевска и Суходолска. За целта са монтирани двадесет и три хидрометрични станции. Проектът за изграждането на системата е финансиран от Министерството на образованието на Германия.

Съгласно данни от *Плана за защита при бедствия на Столична община, част I Защита при наводнения*, на територията на общината има 11 язовира, както следва: държавна собственост - яз. Искър, яз. Кокаляне, яз. Панчарево, яз. Филиповци; общинска собственост - яз. Суходол-2, яз. Мърчаево, яз. Мрамор, яз. Бистрица (към днешна дата за яз. Бистрица се водят дела за изясняване на собствеността), яз.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

Сеславци, яз. Кремиковци; частна собственост - яз. Иваняне. В границите на Столична община са и яз. Братинска, яз. Убреща-1, яз. Убреща-2 и яз. Иваняне-2, които са общинска собственост.

Столична община изпълнява функциите на оператор на язовирна стена на язовирите, общинска собственост, съгласно изискванията на ЗВ и *Наредба за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях, както и на контрол за техническото им състояние* (Обн. ДВ. бр.81 от 14 Октомври 2016 г.). Във връзка с това е направена цялостна реконструкция и се поддържат общинските язовири Мрамор, Мърчаево и Суходол 2. Изградени са контролно-измервателни системи за следене деформациите на язовирните стени и филтрацията през тях. Общината два пъти годишно извършва измервания, обработка и изчисление на хоризонтални и вертикални деформации, както и изготвя анализ на получените резултати. Ежегодно се почистват участъците след язовирната стена.

Освен повърхностно течащите води и водоеми, с особено значение за разглежданата територия са, както *подземните*, така и *минералните води*.

В хидрогеоложко отношение Столична община е богата на *подземни води*. Те са с грунтов и напорен характер. Между тях съществува сложна хидравлична пространствена връзка и образуват общ водоносен хоризонт. Грунтовите ненапорни води са акумулирани в речните /алувиални/ и езерните /плиоценски/ пясъчливо-чакълести отложения, а напорните води са привързани към по-дълбоко залягащите плиоценски пясъци и чакъли. Дълбочината им на залягане варира от 1 m до 15 m със сезонно колебание от порядъка на 1 m.

Основен фактор, определящ количеството и качеството на подземните води в разглежданата територия, са нейните геоложко-структурни особености. В източните части на Софийското котловинно поле (около реките Лесновска и Искър) подземните води залягат на малка дълбочина - средно 0,5-1,0 за до 1,5-2,0 m., а в района на Казичене - Лозен - Равно поле те са на дълбочина предимно на 2,0- 3,0 m.

Столична община е изключително богата и на *минерални води*. На територията на града и в близките околности се намират 50 минерални водоизточника, с дебит 500 l/s. Съгласно Решение № 30-37/25.02.2011 г. на Министъра на околната среда и водите на Столична община са предоставени за управление и стопанисване безвъзмездно 8 находища на минерални води на нейна територия за срок от 25 години, към които спадат „София-Център”, „София-Лозенец”, „София-Овча купел”, „София-Баталова воденица”, „София-Надежда”, „София-Свобода”, „София-Панчарево”, „София-

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

Железница”. Подробна информация относно минералните води е публично достъпна на страницата на Направление „Архитектура и градоустройство“ към Столична община (раздел „Минерална вода“), в т.ч. информация относно находища, регистри (Регистър на ресурсите, Регистър разрешителни, Регистър на ползвателите на минерална вода, Съоръжения), политика и стратегия на Столична община, законодателство, дейности, новини. На страницата е поместен и графичен материал на находищата. За ефективното, устойчиво и комплексно използване на минералните води на територията на София, така също за дългосрочно опазване на наличните водни ресурси, са разработени Стратегия за използване и управление на потенциала от хидротермални ресурси на територията на София и околностите и Програма за използване на минералните води към Общински план за развитие 2014-2020 г..

Съгласно нормативната уредба, Кметът на СО издава нови разрешителни и продължава срока на действие на стари разрешителни за водовземане от минерални води, **след решение на Столичен общински съвет (СОС).**

Находищата на минерални води са легализирани със Закона за водите - Приложение № 2 към чл. 14, ал. 2 като изключителна държавна собственост. В Направление „Архитектура и градоустройство“ от СО са разработени и приети от СОС следните нормативни документи:

- Тарифа за таксите за водовземане от находищата на минерални води, безвъзмездно предоставени от държавата на СО за ползване и управление за срок от 25 години – Решение № 714/24.11.2016 г. на СОС;

- Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за изграждане на елементите на техническата инфраструктура и границите при строителството им на територията на СО (вкл. водопроводи за минерални води) – Решение № 41/12.10.2017 г.

По информация от Направление „Архитектура и градоустройство“, по отношение на минералните води на своята територия, Столична община е извършила и:

- Обследвано е актуалното техническо състояние на всички водоземни съоръжения (сондажи и каптажи) към предоставените на СО осем находища на минерални води.

- Извършен е ремонт и е подготвен за експлоатация сондаж № бхг от находище „София-Баталова воденица“.

- Утвърдени със заповеди на Министъра на околната среда и водите са експлоатационните ресурси и технически възможни дебети на водоизточниците на 6 от находищата, които са годни за експлоатация. Вододобивните съоръжения на 2 от находищата („София-Лозенец“ и „София-Надежда“) са компрометирани за

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

експлоатация, тъй като повече от 35 години не са отваряни и проверявани за работа. В момента се извършват ремонтно-възстановителни дейности на сондаж № бхг от находище „Надежда“.

За да се осигури непрекъснато намаляване и предотвратяване на замърсяването, СО извършва контрол по опазване на качеството на минералните води, предназначени за питейно-битово ползване; осигуряват се и зони за защита на минералните води. Провежда се целогодишен мониторинг на качествата (микробиологичен, физико - химичен състав) на всички водоизточници на питейни минерални води.

С Решение № 561 на Столичния общински съвет от 14.09.2017 г. е приета Програма за оползотворяване на хидротермалните ресурси от находищата на минерални води на територията на Столична община, в която са включени за изпълнение задълженията на Столична община, произтичащи от Решения № 30 - 37/04.02.2011 г. на Министъра на околната среда и водите. Програмата е разделена на дългосрочно и краткосрочно планирани дейности, като част от краткосрочните задачи са изпълнени в периода 2014 – 2015 година. Конкретното ѝ прилагане е отразено в Специфична стратегическа цел 3.3.1 „Използване на капацитета на минералните води и лечебния микроклимат за развитие на лечебен и СПА туризъм” към Стратегическа цел 3 „Интегрирано пространствено развитие и издигане на общинския център в полицентричната система от големи градове в ЕС” на Общинския план за развитие, 2014 –2020 г..

С Решение №561 на Столичния общински съвет от 14.09.2017 г. е приета Стратегия за използване на потенциала от минерални води и земна топлина на територията на Столична община. Основна цел на Стратегията е използване на минералните води като фактор за устойчивото развитие на града и прилагане на зелените политики на Столична община за подобряване качеството на живот на гражданите и гостите на София, за превръщане на София в европейски балнеоложки център чрез възраждане, утвърждаване и модерно развитие на античната хидротермална култура и традиция. Перспективите за използване на минералните води в Столична община, съгласно стратегията, включват създаването и развитието на жизнеспособни и значими в социално и стопанско отношение хидротермални средища, заведения, предприятия и дейности. Като заместител на изкопаеми горива, използването на геотермална енергия ще доведе до намаляване на емисиите на парникови газове в района на София.

Във връзка с предвидените в Стратегията дейности по оползотворяване на ресурсите от минералните води за възстановяване на традиционните балнеологични

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

курорти, към настоящия момент се извършва основен ремонт на минералната баня в гр. Баня. Изработени са проектите и предстои ремонт на минералните бани в кв. Овча купел и кв. Горна баня. Минералната баня към находище „София-Панчарево“ е в действие. Изградени са минерален плаж „Корали“ и рекреационен СПА център „Инфинити“, използващи минералната вода от същото находище.

Изпълнени са мерки, част от Програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2017-2019 г., а през 2020 г. е приета и Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива на Столична община 2020 – 2022 г.

2.2. Основни проблеми и предизвикателства

A/ Инженерна инфраструктура

Част от изградените хидромелиоративни съоръжения, включващи корекции на реки и дерета, отводнителни и напоителни съоръжения, са в лошо техническо състояние.

Състоянието на водоснабдителната система е задоволително. Част от мрежата и съоръженията са амортизирани (строена предимно в периода 1950-1980 г.), което води до загуби на вода.

Канализационната система в определени райони на общината не е доизградена или е в различна степен амортизирана. Част от колекторите, изградени между 1950 и 1980 г., се нуждаят от сериозни ремонти. В централната градска част конализационната мрежа е с малка проводимост и подлежи на реконструкция.

Основен е проблемът с канализацията в околградския район, където на места е недоизградена, а на места такава липсва. Това е причина за влошаване качеството на водите.

Поради недоизграденост на канализационната мрежа, над 30% от отпадъчните води на СО се изливат директно и замърсяват реките.

Състоянието на хидромелиоративните съоръжения (напоителни и отводнителни канали) не е добро, част от тях са унищожени при урбанизацията и разширението на гр. София и се нуждаят от ремонт и възстановяване.

Необходимо е да се направи и оценка на риска на язовирите на територията на общината и да се планират и изпълнят необходими действия за поддържането им в добро техническо състояние.

При текущото състояние на инженерната инфраструктура на територията на Столична община има потенциален риск при проявление на климатични промени (напр. при засушаване, екстремни промени в температурния режим и т.н.). В тази

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

връзка е необходимо да бъдат предприети мерки за адаптация към климатичните промени.

Б/ Хидрографска мрежа

На територията на Столична община основен проблем за хидрографската мрежа е замърсяването и застрояването в границите на речните легла. Основен източник на замърсяване на водните обекти (приемници) е нерагламентираното заустване на битови и отпадъчни води, изхвърлянето на битови и строителни отпадъци в коритата на реките и деретата.

Минерални води

Основен проблем при използването на повечето от минералните водоизточници е техническо състояние на свързаната с тях инфраструктура и санитарно-хигиенното им състояние.

В случай на по-мощно използване на минералните води, трябва да се направи оценка на скоростта на неговото възстановяване и възможностите за връщане в земните недра на използваните за енергийни нужди води.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

2.3. Ключови мерки, които е необходимо да се предприемат, за да се изпълни специфичната цел „Да се поддържа доброто състояние на повърхностните и подземните води и оптимизира качеството на услугите в областта на управление на водите, включително използване на потенциала на минералните води на територията на общината.“

За да се постигне специфичната цел, е необходимо Столична община да изпълни мерки в следните направления:

- Поддържане/подобряване качеството на повърхностни и подземни води.
- Доизграждане на канализационната система на Столична община.
- Реконструкция на канализационната система в централната градска част и други територии на общината.
- Преустановяване на застрояването в речните легла.
- Модернизиране на водоснабдителната система с цел намаляване на загубите на питейна вода.
- Устройване на кариерните езера като обекти за опазване на биологичното разнообразие, рекреация и почивка.
- Подобряване на техническото състояние и осигуряване на функционирането на напоителни канали на територията на общината.
- Предприемане на стъпки от страна на СО за предоставяне на Общината на собствеността на трасетата на хидромелиоративни съоръжения, с отпаднало предназначение от МЗХГ за изграждане на инфраструктурни обекти.
- Инвентаризация и въвеждане на система за мониторинг на минералните води.
- Оползотворяване на балнеоложкия и геотермалния потенциал на минералните води.
- Планиране на мерки за адаптация към климатичните промени и управление на риска от наводнения.

Чрез поддържане на качеството на повърхностни и подземните води на територията на общината ще бъде пряко и косвено повлияно постигането и на други специфични цели от Общинската програма за опазване на околна среда, включително: Специфична стратегическа цел (ССЦ) 4; ССЦ 6 и др.

Подобряването на инфраструктурата, както и оползотворяването на геотермалния потенциал ще допринесат за изпълнението и на ССЦ 7 – ограничаване на рисковете пред Столична община, свързани с изменението на климата и адаптация към климатичните промени.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

План за действие за постигане на Специфична стратегическа цел 2

„Да се поддържа доброто състояние на повърхностните и подземните води и оптимизира качеството на услугите в областта на управление на водите, включително използване на потенциала на минералните води на територията на общината.“

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
Поддържане и подобряване на качеството на повърхностни и подземни води			
1.	Повишаване на контрола за недопускане на източници на нерагламентирани зауствания във водните обекти (приемници)	Ограничаване на натиска върху водните обекти на територията на общината и цялостно подобряване на състоянието на околната среда.	Протоколи от изпълнени проверки, наложени санкции.
2.	Повишаване на контрола върху нерегламентираното замърсяване с битови и строителни отпадъци на леглата на реките.	Ограничаване на натиска върху водните обекти на територията на общината и цялостно подобряване на състоянието на околната среда.	Протоколи от изпълнени проверки, наложени санкции.
3.	Изграждане на локални пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в малките населени места, съобразно ОУП на общината.	Подобряване качеството на водните тела в населените места.	Брой изградени съоръжения.
Подобряване на състоянието на инфраструктурата			
4.	Рехабилитация, поддръжка и оптимизация на водоснабдителната мрежа.	Подобряване на експлоатационните качества и ефективността на мрежата, намаляване загубите на питейна вода.	Линейни метри от водоснабдителната мрежа.
5.	Реконструкция и поддръжка на съществуващи съоръжения от канализационна система.	Подобряване на експлоатационното състояние на мрежата, повишаване на капацитета ѝ, подобряване качеството на водните тела.	Линейни метри от канализационната система.
6.	Доизграждане на канализационната мрежа на територията на Столична община.	Опазване качеството на повърхностните и подземни води от замърсяване с битови и промишлени отпадъчни води.	Линейни метри новоизградена канализационна мрежа.
7.	Реконструкция, изграждане на нови и поддръжка на съществуващи	Отвеждане на повърхностни и подпочвени (подземни) води.	Линейни метри / брой съоръжения от отводнителната система.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
	съоръжения на отводнителната система(охранителни канали).		
8.	Приложение на водоснабдителни сондажи за използване на пресните (студени) подземни води за поливни и оросителни цели на зелени площи и уличната инфраструктура.	Осигуряване на води за поливни и оросителни цели на зелени площи и уличната инфраструктура.	Брой изградени водоснабдителни сондажи
Използване на потенциала от минерални води			
9.	Реализация на демонстрационен проект за оползотворяване на геотермалната енергия от минералните води.	Насърчаване използването на потенциала на геотермалната енергия от минерални води на територията на СО.	Реализиран демонстрационен проект.
10.	Въвеждане на мерки, насърчаващи оползотворяването на геотермалната енергия от минералните води.	Геотермално отопление на производствени, обществени и жилищни сгради.	Брой обекти с въведено геотермално отопление.
11.	Подобряване на техническото и санитарно-хигиенно състояние на изградените обекти за използване на минералните води на територията на СО.	Подобряване на стопанисването на вече изградените обекти за използване на минералните води на територията на СО.	Изпълнени дейности за подобряване на техническото и санитарно-хигиенното състояние на обектите за използване на минералните води за питейни нужди (чешми) на територията на СО
12.	Използване на потенциала от минерални води от вододобивните кътове за питейни цели.	Осигуряване на питейна вода за детски, учебни и лечебни заведения при екстремни климатични явления.	Брой защитени учреждения.
13.	Оценка на потенциала на геотермалния ресурс и оценка на скоростта на неговото възстановяване.	Осигуряване на устойчивост при използването на минералните води на територията на Столична община.	Изготвена карта на потенциала на геотермалния ресурс. Изготвена оценка.
Управление на риска от наводнения			
14.	Разширяване на системата за ранно	Обхващане на всички потенциално изложени на риск	Включване на нови

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
	предупреждение на СО при наводнения.	от наводнение райони, с което ще се гарантира по-голяма защитеност на населението.	райони в системата.
15.	Поддръжка на канализацията.	Поддържане на канализационната мрежа, с цел нормално оттичане на водата при интензивни валежи, и снеготопене.	Брой изпълнени дейности.
16.	Осигуряване на проводимостта на речните корита.	Поддържане на чистотата на коритата на реките и осигуряване нормалното протичане на високите води при интензивни валежи. Защита на населението и прилежащата инфраструктура от наводнение.	Линейни метри.
17.	Нови корекции на реки и ремонт на съществуващи съоръжения. Изпълняване на корекциите по екологосъобразен начин и чрез подходящо ландшафтно планиране.	Предпазване от вредното въздействие на водата при наводнения в уязвими участъци от водните тела; създаване качествена и устойчива жизнена среда чрез включването на открити водни течения, като елемент от нея. Подобряване на техническото състояние на коригираните участъци.	Линейни метри.
18.	Устройване на кариерните езера (там където собствеността е Общинска), така че да се осигурни възможност за рекреация, осигуряване на местообитание за видове и други функции в полза на обществото.	Създаване качествена и устойчива жизнена среда.	Изпълнени проекти за подобряване на условията.
19.	Определяне на обхвата на речните легла и недопускане на застрояване в тях.	Преустановяване на застрояването в речните легла.	Изработен регистър/карта с посочен териториален обхват на речните легла.
20.	Въвеждане на изискване за използване на „зелени покриви“, „зелени стени“ и други иновативни методи за улавяне на дъждовни води при новото строителство и насърчаване	Намаляване на риска от наводнения за градските части, особено в централните градски части на СО	Брой изградени съоръжения.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
	използването им при съществуващите сгради.		
21.	Изготвяне на детайлна карта за риска от наводнения за територията на СО, която отчита реалното състояние на изградените съоръжения.	Идентифициране на районите с повишен риск от наводнения. Подобряване на планирането. Повишаване на ефективността на оползотворяване на обществения ресурс.	Изготвена карта и идентифициране на зони с повишен риск от наводнения.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА Столична община до 2027 г.

ССЦ 3. УВЕЛИЧАВАНЕ НА РЕСУРСНАТА ЕФЕКТИВНОСТ, ЧРЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИ, СЪГЛАСНО ЙЕРАРХИЯТА ПРИ УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ - ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА, РЕЦИКЛИРАНЕ, ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МАТЕРИАЛИТЕ И ЕНЕРГИЯТА И В МИНИМАЛНА СТЕПЕН ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНО ОБЕЗВРЕЖДАНЕ ЧРЕЗ ДЕПОНИРАНЕ.

3.1. Основни постижения и напредък на Общината

Столична община разработва и прилага на практика мащабна и интегрирана политика за развитие на инфраструктурата и системи за управление на отпадъците, генерирани на територията на общината. Общината е внедрила първата в България „Интегрирана система от съоръжения за третиране на битовите отпадъци“, в резултат на което за количествата депонирани отпадъци в Столична община за периода 2015 – 2018 г. се отчита положителна тенденция на намаляване, което вероятно се дължи на високия процент предадени за предварително третиране битови отпадъци - от 80 до 96%.

СО прилага принципа „Разширена отговорност на производителя“ и има сключени договори за сътрудничество с организации за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, посредством които е осигурила необходимата инфраструктура за събиране, транспортиране и последващо рециклиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО, ИУГ, НУБА, отпадъчни масла и нефтопродукти. Също така, на територията на общината е въведена система за събиране на опасните отпадъци, образувани от домакинствата, чрез провеждане на процедура по ЗОП и сключване на договор, с което обезпечава тяхното екологосъобразно управление.

Основни постижения и напредък на Общината в управлението на отпадъците са също и:

- Изградената и въведена в експлоатация инсталация за механично-биологично третиране с предвидено оползотворяване на произведеното RDF гориво.
- СО е една от водещите общини на национално ниво в областта на оползотворяване на утайките от ПСОВ в земеделието и разполага с необходимите съоръжения и капацитет за тяхното третиране и оползотворяване, както и със собствени лаборатории за изпитване на качеството на произведените продукти от утайките.
- Изградени първите в страната инсталации за оползотворяване на метана с производство на енергия от депото за битови отпадъци „Суходол“ и от утайките от

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

ГПСОВ „Кубратово“ в изпълнение на общинската и националните политики за намаляване на емисиите на парникови газове.

- СО разполага с достатъчно като капацитет съоръжения за оползотворяване на биоразградими битови отпадъци – Инсталация за зелени отпадъци и Инсталация за разделно събрани биоотпадъци (хранителни и кухненски отпадъци), чрез които успява да реализира елементи на „кръговата икономика“ на практика. На част от домакинствата са предоставени и компостери за домашно компостиране.

- СО е обезпечена със сепариращи инсталации за предварително третиране на разделно събрани битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло, както и за сепариране на смесени битови отпадъци.

- СО успешно работи и прилага добри практики за разделно събиране на текстилните отпадъци.

- Разполага с достатъчна площ и капацитет на клетки за обезвреждане чрез депониране на остатъчните битови отпадъци, които не могат да бъдат рециклирани или оползотворени.

- Изградена е и функционира инсталация за третиране на едрогабаритни битови отпадъци, която третира отпадъци, както от домакинствата, така и от сферата на бизнеса.

- Осигурена е инфраструктура за третиране на строителни отпадъци от ремонтна дейност на домакинствата и от строителни дейности, по които СО е възложител. Инсталацията за предварително третиране и рециклиране на ОСР, изградена от общинска фирма, обслужва и фирмите от строителния бранш.

- Площадките, на които са ситуирани инсталациите за третиране на отпадъците на СО отговарят на нормативните изисквания, като Операторите имат съответните разрешителни за този вид дейност.

- Предприети са всички необходими действия за закриване и рекултивация на общинските депа за отпадъци с преустановена експлоатация и са осигурени в дългосрочна перспектива дейностите по следексплоатационни грижи и мониторинг.

3.2. Основни проблеми и предизвикателства

- През последните години в Столична община се наблюдава тенденция за увеличаване на количествата събрани смесени битови отпадъци и нормата на натрупване.

- Необходимост от разширяване на модела с използването на подземни контейнери за централните градски части и др. места, където това е необходимо.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

- Необходимост от популяризиране на дейността на общината относно възможностите за разделно събиране на специфични потоци отпадъци.
- Липса на система от своевременни превантивни мерки за идентифициране и отстраняване на нерегламентираните сметища.
- Създаване на условия за реализиране на кръгова икономика на общинско ниво в приоритетните области: хранителни продукти и битови хранителни отпадъци; бързо-оборотни стоки и отпадъци от преработката при промишлено производство на напитки; опаковки и отпадъци от опаковки; електрическо и електронно оборудване и отпадъци от ЕЕО; текстилни изделия и отпадъци от текстил; мебели и отпадъци от производство на мебели; строителни отпадъци; автомобили и ИУМПС.

3.3. Ключови мерки, които е необходимо да се предприемат, за да се изпълни специфичната цел

- Изпълнение на предложени мерки на Европейската комисия на общинско ниво, насочени към стимулиране на прехода към кръгова икономика като двигател за глобална конкурентноспособност и устойчив икономически растеж, както и плана за действие на ЕС за кръгова икономика, които включват редица действия на ЕС, засягащи областта на управление на отпадъците, както и въвеждането на нови по-високи цели за рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци. Посочените мерки са свързани с приоритетните потоци отпадъци: хранителни продукти и битови хранителни отпадъци; бързо-оборотни стоки и отпадъци от преработката при промишлено производство на напитки; опаковки и отпадъци от опаковки; електрическо и електронно оборудване и отпадъци от ЕЕО; текстилни изделия и отпадъци от текстил; мебели и отпадъци от производство на мебели; строителни отпадъци и др.
- Мерки за достигане на целите в нормативните документи по управление на отпадъците за подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци, строителни отпадъци, едрогабаритни отпадъци, ЕЕО, биоотпадъци, отпадъци от текстил и др., за които има предпоставки в СО, но са необходими действия, които да доведат до постигане на тези цели.
- Мерки, свързани с използване на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи от потребители и предоставяне на информация за политиките по управление на отпадъците на СО.
- Мерки, свързани със запознаване на подрастващите със спецификата на генериране на отделните потоци отпадъци, включване в действия за повторна употреба и рециклиране.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

- Мерки, свързани с изграждане на информирано поведение и обществени нагласи относно отпадъците чрез публикуване на актуална информация за отпадъците и управлението им в портала за отпадъците на интернет страницата на СО и провеждане на информационни и разяснителни кампании на населението.
- Мерки, свързани с повишаване участието на населението и бизнеса в дейности относно управлението на отпадъците посредством провеждане на кампании и масови прояви за намаляване на отпадъците.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

План за действие за постигане на Специфична стратегическа цел 3
„ Увеличаване на ресурсната ефективност чрез прилагане на мерки, съгласно
йерархията при управление на отпадъците - предотвратяване, подготовка за
повторна употреба, рециклиране, оползотворяване на материалите и енергията и
в минимална степен екологосъобразно обезвреждане чрез депониране“

Неразделна част от настоящата Общинска програма за опазване на околна среда по чл. 79 от Закона за опазване на околната среда, в съответствие със Законът за управление на отпадъците (ЗУО, чл. 52, ал. 2) е съответната програма за управление на отпадъците за територията на Столична община.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
1.	Насърчаване на гражданите за ползването на електронни услуги, предоставяни от СО на граждани и фирми, с цел намаляване на отпадъците от хартия.	Допълнително предотвратени отпадъци чрез разширяване предоставянето на електронни услуги.	<u>Увеличаване на броя граждани използващи предоставяните от СО електронни услуги</u>
2.	Продължаване на предприемането на мерки за алтернативни решения за предоставяне на услугата за дейности по почистване, събиране и извозване на смесените битови отпадъци, поради възникването на непредвидени ситуации.	Поддържане на добра хигиена и недопускане на възможност за вторично замърсяване.	<u>Текущи</u> – Брой сключени договори. <u>Целеви</u> – Недопускане на аварийни ситуации, водещи до дискомфорт на населението.
3.	Продължаване на публикуването на интернет страниците на общината и на районните администрации и широко оповестяване на местонахождението на площадките за предаване и графиците за извозване на разделно събрани отпадъци, какви отпадъци, при какви условия могат да се оставят на тези площадки и т.н.	Информацията е публикувана в интернет (интернет страница на Общината и социални мрежи) и обществеността е информирана относно местонахождението на площадките за предаване и графиците за извозване на разделно събрани отпадъци, вида и условията за предаването им.	<u>Текущи</u> – Брой пунктове, за които общината е публикувала информация за местонахождението на площадките за разделно събрани отпадъци и вида и количествата на събираните отпадъци, а също така и графици за извозване. <u>Целеви</u> - За всички регистрирани пунктове общината е публикувала информация за местонахождението на площадките за предаване и графиците за извозване на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
			разделно събрани отпадъци и условията и изискванията за предаването им.
4.	Прилагане на съвременни мерки за управление на биоотпадъците от ресторанти, хотели, заведения за обществено хранене и др. обекти – генератори.	Увеличаване на количествата разделно събрани хранителни биоотпадъци от ресторанти, хотели и заведения за обществено хранене и др. обекти - генератори.	Брой обхванати обекти.
5.	Проучване на възможностите за въвеждане на механизъм за заплащане на такса битови отпадъци според количеството генериран отпадък.	Актуализиране на механизма за определяне на таксата за битови отпадъци.	Предложение за нов механизъм за определяне на такса битови отпадъци.
6.	Разработване и въвеждане на мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, като част от ПУО на Столична община 2021-2028г.	Намаляване на количеството генерирани отпадъци.	Количество предотвратени отпадъци
7.	Провеждане на информационни кампании с цел насърчаване на разделното събиране на отпадъка от гражданите и приоритетно – подрастващото население.	Увеличаване на обществената информираност, ангажираност и инициативност.	Брой проведени кампании, вкл. в училища и др.
8.	Разработване на програма за Управление на отпадъците на Столична община, която да бъде базирана на актуална информация и да предлага приложими мерки за справяне с идентифицираните проблеми с управлението на отпадъците. Програмата да бъде съобразена с НПУО 2021-2028г.	Подобряване на управлението на отпадъците.	Разработена Програма за управление на отпадъците.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

ССЦ 4. ДА СЕ ПОВИШИ ЕФЕКТИВНОСТТА ПРИ ОПАЗВАНЕ НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА

4.1. Основни постижения и напредък на Общината

Извън населените места

На територията на Националната екологична мрежа (НЕМ) е съсредоточено най-голямо разнообразие от биологични видове и техни местообитания. Обектите от НЕМ включват защитени територии, опазвани по *Закона за защитените територии* и защитени зони, опазвани по *Закона за биологичното разнообразие*.

Националната екологична мрежа на територията на Столична община заема обща площ от 176,3 km², което е 13,12% от територията на общината. Поради високата степен на урбанизация, Столична община е с нисък дял на обектите от НЕМ спрямо целия Югозападен район – съгласно Регионален план за развитие на Югозападен район за периода 2014-2020 г., защитените зони по Натура 2000 в Югозападен район заемат 39,5% от територията на района.

Отбелязва се положителна тенденция в увеличаване площта на обектите от НЕМ. В процес на обявяване е Защитена местност „Малко Негованско езеро“ с цел опазване на езерна екосистема, представляваща местообитание на ценни и защитени растителни и животински видове. Територията обхваща площ от 49,916 да в землището на село Негован, Столична община.

В населените места

В рамките на населените места важна роля при опазването на биологичното разнообразие има мрежата от зелени площи. Биологичните видове взаимодействат с околната среда и поддържат редица екосистемни услуги.

Съгласно направения анализ към настоящата програма, свързан със зелената система на Столична община, в град София 9792,45 от 20914 ha са озеленени площи (46,8 % ниво на озелененост), а в строителните граници на града има нисък процент на зелените площи за широко обществено ползване. Ето защо изпълнението на Специфична стратегическа цел 6 “*Да се подобри управлението и увеличи площта на зелената система на територията на Общината*” неминуемо ще съдейства и за повишаване ефективността при опазване на биологичното разнообразие в границите на населените места и най-вече в гр. София.

За опазването на биологичното разнообразие своята роля има и столичният зоопарк. Освен, че съхранява редки и застрашени видове от цял свят, зоопаркът е и

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

Спасителен център за пострадали диви животни, както и образователен и научен център. По този начин зоологическата градина влияе, както пряко върху биоразнообразието – чрез спасяване на животните, така и косвено – чрез увеличаване на обществената ангажираност и инициативност.

Общинско предприятие "Зоологическа градина – София", стопанисва Зоологическата градина в гр. София, като осъществява:

- Отглеждане и размножаване на животни от световната и българската фауна, на редки и застрашени видове животни и представянето им в среда, близка до естествената.
- Разпространение на природозащитни и екологични послания и знания, утвърдени екологични практики за дивата природа, насочени към жителите на урбанизирания град.
- Изпълнение на дейности в областта на биологията, екологията, поведението и болестите на дивите животни.
- Участие в национални и международни програми за интродукция и реинтродукция в природата на застрашени и изчезващи видове животни.
- Осъществяване на контакти и обмен на животни и информация с други зоопаркове в България и по света, както и оказване на съдействие в борбата с незаконната търговия и трафик на животни.
- Осигуряване на ветеринарномедицинска дейност за пострадали животни в Спасителен център.
- Осигуряване на карантинно отделение за животни, конфискувани от митническите власти или от РИОСВ в България.
- Изграждане на нови и обновяване на вече съществуващи експозиции от животни в съответствие със съвременните изисквания за модерен европейски зоопарк.
- Осигуряване на пълноценен културен отдих на посетителите.
- Съвместна работа по природозащитни проекти с неправителствени природозащитни организации от България и света, както и с професионални организации, свързани със зоопарковете (Европейска асоциация на зоопарковете и аквариумите и др.).
- Провеждане на образователни и природозащитни дейности и кампании, насочени към учениците и посетителите на зоологическата градина (зооучилища, лекции, беседи, анкети), както и тематични представления на специално изградена сцена в зоопарка.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

Създаване и поддържане на образователни инсталации, свързани с животните и растенията в зоопарка (информационни табла и табели, художествени инсталации, изложби, интерактивни експозиции), които да съответстват на модерните тенденции и познавателни нужди на посетителите.

4.2. Основни проблеми и предизвикателства

Извън населените места

Столична община има богато биологично разнообразие. На сравнително малката територия на общината се срещат голям брой видове растения и животни. Популациите на консервационно значимите видове са локализирани в отделни находища, попадащи в границите на защитените територии и/или защитените зони.

Функция на защитените зони и територии е не само опазване на биологичното разнообразие, природните ресурси и свързаните с тях културни ценности, а и осигуряване на условия за отдих и туризъм. Многобройното население на Столична община натоварва обектите от НЕМ и много често пречи на изпълнението на техните функции за опазване на биологичното разнообразие, поради струпването на големи групи хора. Това от своя страна поражда и необходимостта от използването на най-подходящия подход за ефективното им управление, за да се предотвратят рисковете пред опазването на природните ресурси. Световната практика налага Плана за управление като документ, който се разработва с цел регламентиране действията по опазването на природата и устойчивото ползване на нейните ресурси за определен период от време, и формира дългосрочна визия за развитие на защитената територия (Планове за управление на защитените територии – инструмент за управление на туризма, Д. Алексова, Т. Белев, 2012). За да се постигнат тези цели е необходимо Общината да възложи изготвяне на планове за управление на предварително приоритизирани защитени територии - защитени местности и природни забележителности, по реда и условията на *Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии* (Обн. ДВ. бр.13 от 15 Февруари 2000 г.).

Като слаби страни са липсата на План за управление на ПП Витоша; загубата на статута на биосферен резерват на „Бистришко бранище“ и липсата на заповеди за обявяване, вкл. посочване на съответните забрани за 33 ВГ0001307 „Плана“ и 33 ВГ0000301 „Черни рид“. По посочените отрицателни обстоятелства за опазване на биологичното разнообразие на територията на Столична община, последната не е компетентна страна.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

В населените места

В световен мащаб загубата на местообитания е основна заплаха за биологично разнообразие. Столична община не е изключение. С непрекъснатото увеличаване на застроената площ в населените места и най-вече в гр. София и намаляване площта за зелената система, наред с всички други нейни екосистемни услуги, се губи и биоразнообразие.

Едно от възможните решения за запазването на зелените площи и биологичното разнообразие, предложено в Доклада по околна среда на инициативата „Визия за София“, е максималното ограничаване на запечатването на нови терени. Това може да бъде постигнато чрез приоритетно преизползване на вече запечатани терени и ограничаване на запечатването на нови. Потенциална заплаха за биологичното разнообразие са и инвазивите, които могат да изместят местни, автохтонни видове. Често дървесни инвазивни видове са пренасяни с декоративна цел по паркове и градини, което не бива да се допуска.

4.3. Ключови мерки, които е необходимо да се предприемат, за да се изпълни специфичната цел

За да повиши ефективността при опазване на биологичното разнообразие на своята територия, Столична община е необходимо да изпълни следните ключови мерки:

- Да подобри управлението на защитени територии (защитени местности и природни забележителности).
- Да провежда и в бъдеще информационни кампании, които да повишат обществената ангажираност и инициативност.
- Да подпомогне подобряване на условията в „Зоологическата градина“ в гр. София и да провежда съвместна работа с различни НПО с цел опазване на дивите животни, осигурявайки необходими условия и друго приложимо съдействие.
- Да проучи биоразнообразието на територията на общината, извън защитените територии и зони (НЕМ);
- Да възстанови територии като местообитания за видове, включително горски хабитати и хабитати тип влажни зони и др.

Мерките, подкрепящи биологичното разнообразие, неминуемо оказват положителен ефект върху състоянието на зелената система като местообитание за различни видове. Косвено, това помага за подобряване качеството на въздуха, водите и други компоненти от околната среда, намалява уязвимостта на околната среда на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

Столична община към климатичните промени, подобрява нивото на екосистемните услуги и др.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

План за действие за постигане на Специфична стратегическа цел 4
„Да се повиши ефективността при опазване на биологичното разнообразие на
територията на Столична община.“

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
1.	Общината да възложи изготвяне на планове за управление на защитени територии (защитени местности, природни забележителности) по реда и условията на <i>Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии</i> (Обн. ДВ. бр.13 от 15 Февруари 2000 г.).	Регламентиране на действията по опазване на природата и устойчивото ползване на възобновяемите ресурси.	Изготвени и утвърдени планове за управление на защитени територии.
2.	Обособяване на гори във фаза на старост по смисъл на § 1, т. 43 от Допълнителните разпоредби на Наредба № 8 от 5 август 2011 г. за сечите в горите и в съответствие с чл. 1, ал. 1, т. 5 от същата Наредба.	Осигуряване на екологосъобразно стопанисване на горите и горските територии, собственост на Столична община и попадащи в защитени зони от мрежата <i>Натура 2000</i> .	Хектари гори, обособени във фаза на старост.
3.	Обособяване на защитени гори във всички горски територии на Столична община.	Съхранение на зелените системи в общината, предвид близостта до големия град. Запазване на природния баланс и биоразнообразието.	Повишаване на площта на горите, [ha], попадащи на територии със защитен статут. Осигуряване на защита на горските територии, които към момента са без определен режим на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
			защита.
4.	Възстановяване на природни местообитания тип влажни зони по течението на реки/ изоставени язовири/, кариерни езера и други подходящи.	Осигуряване на местообитания за видове и място за почивка на мигриращи видове птици.	Възстановени местообитания тип влажни зони (da).
5.	Възстановяване на местообитания за видове, чрез създаване на горски хабитати, включително чрез рекултивиране на замърсени и нарушени терени като паркове и зелени площи. Залесителни мероприятия с участие на доброволци.	Увеличаване на местообитанията за видовете, повишаване на свързаността между отделни популации. Възстановяване на нарушените терени и подобряване на ландшафта.	Рекултивирана техническо и/или биологично площ, (da), залесени площи (da).
6.	Увеличаване на броя залесени дървета на териториите, собственост или управлявани от СО. Залесяването на територията на СО (както в градските, така и в извънградските части) да се извършва с местни видове.	Подобряване на състоянието на биоразнообразието чрез осигуряване на местообитания.	Увеличение с 10% на залесените територии до 2028 г.
7.	Провеждане на информационни кампании за запознаване на населението на общината с биологичното разнообразие на нейната територия, както и със заплахите и начините за опазването му.	Повишаване на обществената ангажираност и инициативност.	Брой проведени информационни кампании и брой включили се граждани.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
8.	Проучване на биоразнообразието на територията на общината извън защитените територии и зони (НЕМ).	Създаване на основа за целенасочено планиране за ограничаване загубата на биологично разнообразие в градска среда.	Проучена площ/проведени теренни проучвания.
9.	При идентифициране на загуба на биологично разнообразие на територията на общината, извън защитените територии и зони, да се разработят и приложат адекватни мерки за ограничаване загубата на биологично разнообразие.	Съхраняване на биологичното разнообразие извън НЕМ.	Изготвено и прието Ръководство/Насоки за ограничаване загубата на биологично разнообразие на територията на общината, извън защитените територии и зони.
10.	Подобряване на условията в Спасителния център към „Зоологическата градина“ в гр. София, както и на условията за живот на животните в нея.	Увеличаване на капацитета и възможностите за помощ на пострадали диви животни. Постигане на изискванията и условията за отглеждане на животни в зоологически градини. Осигуряване на комфорт на животните, чрез максимално доближаване до естествените им хабитати.	Извършени ремонтни дейности. Инвестирани средства в подобряване на условията, закупена техника за Спасителния център, рехабилитирана площ от Зоологическата градина.
11.	Съвместна работа и осигуряване на съдействие на НПО с цел опазване на дивите животни, вкл. предоставяне на терен, подпомагане на логистика, интегриране с релевантни общински дейности	Увеличаване на капацитета и възможностите за помощ на пострадали диви животни.	Осигурена подкрепа на НПО, ангажирани с опазване на дивите животни в Столична община.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.


№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
	и т.н.		
12.	Провеждане на информационни кампании за популяризиране на осиновяването на животните от Зоологическа градина – София.	Увеличаване на средствата за поддържане на добри условия на живот на животните от Зоологическата градина.	Увеличен брой на осиновителите на животни от Зоологическата градина.
13.	Проучване на биоразнообразието на територията на град София и изготвяне на карта на обекти (зелени площи и др.) с голямо значение за опазване на биологичното разнообразие.	Подпомагане на планирането на мерки за опазване на биологичното разнообразие.	Изготвена карта на обектите от значение за опазване на биологичното разнообразие.
14.	Увеличаване на дела на храстите (до около 30% от общата територия на парка) и плодоносните растения в парковите части.	Подобряване на местообитанията на видовете в градска среда, вкл. птици и проява на грижа към популацията на пчелите.	% територии, заети с храсти и плодоносна растителност.
15.	Организиране на ежегодни фестивали/събития, с подкрепата на бизнеса, промотиращи опазването на биологичното разнообразие. Събитията следва да включват дейности по залесяване, монтиране къщички за птици, къщички за прилепи, укрития за насекоми и т.н.	Повишаване на самосъзнанието на жителите на СО по отношение на опазване на биологичното разнообразие.	Брой организирани фестивали/събития.
16.	Инвентаризация на птиците, обитаващи парковете на територията на СО.	Подобряване на базата за вземане на решения.	Извършена инвентаризация.
17.	Инвентаризация на прилепите, обитаващи парковете на	Подобряване на базата за	Извършена

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
	територията на СО.	вземане на решения.	инвентаризация.
18.	Създаване на общински разсадник, който да обслужва Столична община за нуждите от дървесно озеленяване.	Обезпечаване с нужните ресурси за провеждане на залесителни кампании в Столична община.	Създаден общински разсадник, покриващ нуждите на Столична община със залесителен материал.
19.	Прилагане на мерки по опазване на лечебните растения на територията на общината, включително запознаване на жителите на общината със заповедите на Министъра на околната среда и водите, относно специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения; запознаване на ползвателите на лечебни растения с техните задължения и отговорности.	Ефективно използване на лечебните растения, осигуряващо опазване на естествените им находища и предотвратяване изчезването на отделни видове.	Осъществени етапи от прилагане на мерки и брой приложени мерки (включително информационни) за опазване на лечебните растения на територията на общината.
20.	Инициране на проучване на състоянието и находищата на лечебни растения на територията на Столична община.	Набавяне на информация, необходима за осигуряване на ефективно опазване на лечебните растения, включително опазване на естествените им находища и предотвратяване изчезването на отделни видове.	Етапи от проведено/и проучване/ия.

ССЦ 5. ДА СЕ ПРЕДОТВРАТИ ИЛИ НАМАЛИ ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ФИЗИЧНИТЕ ФАКТОРИ ШУМ, ЙОНИЗИРАЩИ И НЕЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ.

5.1. Основни постижения и напредък на Общината за предотвратяването или намаляването на вредното въздействие на физични фактори: шум, йонизиращи и нейонизиращи лъчения

 **Шум**

В съответствие с изискванията на *Закона за защита от шума в околната среда /ЗЗШОС/* и Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2002 година относно оценката и управлението на шума в околната среда, е разработена и приета (2009 г.) Стратегическа карта за шума (СКШ) на агломерация София, която периодично (на 5 год.) се актуализира. СКШ предоставя актуална информация за състоянието на акустичната среда на територията на Столична община (СО), получена чрез изчисляване на нивата на шума в голям брой пунктове (над 70) като се обхващат основните източници на шум – различните видове транспорт (автомобилен, релсов - железопътен и трамваен, въздушен) и промишлени обекти. В СКШ се отчитат данните и от други системи за мониторинг на шума (СРЗИ, РИОСВ, Летище София). СКШ дава възможност за определяне на критичните зони с най- голямо шумово натоварване и приоритизиране на мерките, относно източниците на шум и обектите на въздействие.

Съгласно същите нормативни изисквания, към СКШ се разработва и План за действие, който също периодично (на 5 год.) се актуализира. В Плана за действие се предвиждат мерки за ограничаване на шумовото въздействие и подобряване на акустичната среда (предимно на територията на Столицата) като при разработването му се взимат предвид всички актуални програмни документи на СО имащи отношение към проблема за шума в околната среда, както и изходни данни от съответните компетентни структури на Столична община и институции. Мерките, заложи в Плана за действие, са неразделна част от Общинската програма за опазване на околната среда, съгласно чл. 8, ал. 3 от ЗЗШОС.

Мерките са комплексни, обхващат множество направления като се акцентира върху райони и отделни зони, с констатирани най- големи превишения на граничните стойности за шум, респективно с най-вредно въздействие върху здравето на населението. Мерките в Плана за действие се изпълняват постоянно, поэтапно (според съответните общински програми) или срочно.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

Голяма част от мерките се отнасят до основния източник на шум – автомобилния транспорт: реконструкция/ рехабилитация/ основен ремонт на улици, булеварди, площади, изграждане на ключови кръстовища, намаляващи задръстванията, ограничаване на транзитния поток на тежкотоварни автомобили, ограничаване достъпа на МПС в централните градски части, повишаване на пропускателната способност на основни улици, подобряване на организацията на движение, вкл. ограничаване на скоростта на движение по определени улици, подобряване на шумовите характеристики на масовия градски транспорт, развитие на велосипедната инфраструктура, изграждане на Метролиния 3, оптимизация на маршрутите на наземния градски транспорт, след реализация на отделните етапи от разширението на метрото, изграждане на шумозащитни съоръжения, за защита от транспортен шум.

Към настоящия момент, по-голямата част от основните улици и булеварди в Столична община са с подменена асфалтова настилка, с подобрени качества. С малки изключения, керамичната и гранитната паважна настилка в гр. София, положена преди 1944 г., не подлежи на подмяна, тъй като е декларирана недвижима културна ценност с определен временен режим на опазване, съгласно заповед на министъра на културата от 2016 г. Реализирани са пет кръстовища, на две нива. Изградени са общо 8 броя буферни (от които 2 бр. са завършени в груб строеж) и 10 броя обществени паркинги, въведени са две зони за почасово платено паркиране – „СИНЯ“ и „ЗЕЛЕНА“. Обновяването на обществения транспорт (автобусен, тролейбусен, трамваен) вече е осъществено в много голяма степен.

Извършена е рехабилитация на трамвайни трасета с релси с шумово и виброизолационни елементи, които да поглъщат колебанията и вибрациите от движението на трамваите, вкл. прилагане на PANDROL технология и монтиране на стационарни електронни инсталации за смазване на релсовия път на 18 обекта.

Изградени са над 60 km велоалеи. Разработен е „Проект за оптимизация на маршрутите на наземния градски транспорт, след реализация на отделните етапи от разширението на метрото в София“. Реализирани са шумозащитни екрани – стени (ШЗЕ), за участъци от следните пътни артерии: Северна скоростна тангента, ул. „Околовръстен път“ - Западна дъга (при бул. „Царица Йоанна“ и при ул. „Филиповско шосе“), ул. „Околовръстен път“ - Южна дъга (при магазин ИКЕА), кръстовище бул. „Пейо Яворов“ и бул. „Стоян Михайловски“, бул. „Брюксел“, кръстовище бул. „Акад. Иван Гешов“ и ул. „Св. Георги Софийски“. В плана за действие към СКШ, акустичният

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

ефект от ШЗЕ е оценен като намаляване на броя жители в сградите, или на площта, ошумени с наднормени нива.

При одобряване на инвестиционни проекти на обекти с обществено предназначение (административни, търговски, бизнес) с обща климатизация (локални източници на шум), се следи за изпълнение на изискванията на Наредба № 4, МРРБ, МЗ, МВР, МОСВ от 2006 г., относно съдържанието на: част Архитектурна, част Конструктивна, частите за инсталации, техническите спецификации или експлоатационни характеристики на избраните строителни продукти, плановете за безопасност и здраве с описание на използваните строителни машини и транспортни средства, източниците на шум и шумозащитните мерки по време на строителството, и други.

Съществена част от мерките, насочени към ограничаване на шума в околната среда и подобряване на параметрите на жизнените условия, на територията на СО, включват: упражняване на контрол от страна на местната власт, в рамките на своите компетенции, съгласно изискванията на *Закона за защита от шум в околната среда* и общинските наредби – Наредба на Столичен общински съвет за реда и условията за извършване на търговска дейност на територията на Столична община (Приета с Решение № 4 на СОС по Протокол № 36 от 13.01.2005 г., посл. изм. и доп. с Решение № 509 по Протокол № 58 от 26.07.2018 г.) и Наредба за обществения ред на територията на Столична община (Приета с Решение № 676 по Протокол № 61 от 27.09.2018 г., осъществяване на координация с другите компетентни контролни органи (СРЗИ, СДВР, РИОСВ). Постъпилите жалби от граждани, относно шумово замърсяване на територията на Столична община се отработват своевременно, съгласно компетенциите на контролните органи. Резултатите от извършените проверки се свеждат до знанието на съответния жалбоподател

В актуализираната СКШ е отчетено, че реализираните до сега мерки за ограничаване на шумовото въздействие, в периода 2009 г. – 2017 г., са довели до промени (предимно намаляване) на броя на засегнатите от наднормени нива на шум сгради (жилищни и такива с повишени нормативни изисквания, по отношение на шума) и жители. Промените са различни, за различните източници на шум, както и за различните периоди от денонощието.

Съгласно информация от актуализираната Стратегическа шумова карта на агломерация София (2018 г.), от четирите основни източника на шум, само автомобилният трафик реално оказва неблагоприятно влияние върху населението на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

агломерация София. 56 % от цялото население на града е изложено на нива над граничните стойности за Lден⁷, 38 % – над тези за Lвечер⁸ и 57% за Lнощ⁹. Същевременно 91% от детски, лечебни, учебни, научноизследователски заведения и обществени сгради (т. нар. „специални” сгради) са изложени на нива на шум над граничните стойности за Lден и 89% - за Lнощ.

От съпоставката на данните от актуализираната в сравнение с първоначално разработената СШК е видно:

- намаление на броя жители изложени на нива на шум от автомобилен трафик над граничните стойности за показатели Lден и Lвечер – 1,32 пъти и за Lнощ – 1,29 пъти;
- намаление на броя детски, лечебни, учебни, научноизследователски заведения и обществени сгради, изложени на нива на шум от автомобилен трафик над граничните стойности за Lден и Lнощ – 1,3 пъти ;
- увеличение на броя жители изложени на нива на шум от железопътен трафик над граничните стойности за показател Lвечер – 1,6 пъти и за Lнощ – 1,8 пъти ;
- намаление на броя детски, лечебни, учебни, научноизследователски заведения и обществени сгради, изложени на нива на шум от железопътен трафик над граничните стойности за показател Lден е 1,2 пъти за Lвечер – 1,4 пъти и за Lнощ – 1,3 пъти;
- намаление на броя жители изложени на нива на шум от промишлени източници за показател Lвечер – 1,2 пъти;
- намаление на броя детски, лечебни, учебни, научноизследователски заведения и обществени сгради, изложени на нива на шум от промишлени източници над граничните стойности, като за Lвечер е 3,5 пъти за, Lнощ – 6,5 пъти;
- липса на жители, изложени на нива на шум от въздушен трафик над граничните стойности за всички показатели;

⁷ Lден - дневно ниво на шума е оценено по скала А осреднено еквивалентно ниво на шума за дълъг период от време, отнесено към всички дневни периоди през годината, както е посочено в стандарт БДС ISO 1996-1 и стандарт БДС ISO 1996-2

⁸ Lвечер - вечерно ниво на шума е оценено по скала А осреднено еквивалентно ниво на шума за дълъг период от време, отнесено към всички вечерни периоди през годината, както е посочено в стандарт БДС ISO 1996-1 и стандарт БДС ISO 1996-2.

⁹ Lнощ - нощно ниво на шума е оценено по скала А осреднено еквивалентно ниво на шума за дълъг период от време, отнесено към всички нощни периоди през годината, както е посочено в стандарт БДС ISO 1996-1 и стандарт БДС ISO 1996-2.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

○ намаление на броя детски, лечебни, учебни, научноизследователски заведения и обществени сгради, изложени на нива на шум от въздушен трафик над граничните стойности за Лвечер - 1,9 пъти.

По-мощабните мерки (подмяна на уличните пътни настилки, прилагане на „безшумни“ релсови трамвайни трасета и мотриси, цялостна шумозащита на големи зони за отдих и др.) имат значителен акустичен ефект. Локалните мерки като поставяне на шумозащитни екрани, имат незначителен общ ефект за града, но са значими по отношение на защитавания локален обект (особено ако е с по-строги изисквания за шум - лечебни, учебни, детски, научноизследователски заведения).

Йонизиращи и нейонизиращи лъчения

Деятностите в обектите с източници на йонизиращи лъчения (ИЙЛ) се извършват въз основа на утвърдени писмени процедури, съобразно издадените от Агенцията по ядрено регулиране лицензии и разрешения, с които са определени изискванията и условията за поддържане на високо ниво на безопасност. В обектите с ИЙЛ се поддържа вътрешна организация за своевременно изпълнение и контрол по отчитане на условията от лицензиите и разрешенията.

Дозовото натоварване на персонала е поддържано на равнище под дозовите предели за професионално облъчване и не е регистрирано превишаване на годишната граница на дозата.

В рамките на Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон, на територията на Столична община, ИАОС извършва мониторинг в 1 локална мониторингова станция (ЛМС – София), разположена на територията на НИМХ – БАН, кв. Младост. От 01.12.2014 г. в ЛМС – София е инсталиран нов тип гама-сонда за измерване на радиационния гама-фон. Измерванията до края на 2014 г. са по показател Средни дневни стойности за мощността на погълнатата доза в [nGy/h], а след това (01.12.2014 – досега) – Средни дневни стойности за мощността на амбиентната еквивалентна доза $H^*(10)$ в [μ Sv/h]. Елементите на „Автоматизираната информационна система за радиационен мониторинг и ранно предупреждение на гражданите“ са базирани на „Дозиметър за фотонно лъчение за околна среда тип РИТ-1 „Катрин“. Те са разположени в шест точки на територията на Столична общината в сградите на районните администрации Панчарево, Кремиковци, Нови Искър, Баня, Витоша и на ул. „Г. Бенковски“ № 12. Визуализацията на измерените стойности дава денонощна информация на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА Столична община до 2027 г.

специалистите и населението за радиационната обстановка, а звукова и светлинна сигнализация дават информация за превишение на зададените прагове.

Контрол на територията на столицата се извършва и от Дирекцията „Аварийна помощ и превенция” към Столичната община. За целта дирекцията разполага със следната апаратура за измерване:

а) Дозиметър - ThermoscientificFH 40 GL – 10. Същият служи за определяне на мощността на дозата в обхвата от 10 nSv/h – 100 mSv/h.

б) Телескоп за FH 40 – със сонда – FHZ 623 L - 10

Телескопичната сонда позволява измерванията да се провеждат на безопасно за оператора разстояние, като отчита всички заложен параметри.

в) Персонален електронен дозиметър за гама доза – ThermoscientificAPD TruDose G.

Персоналните дозиметри (4 бр.) с програмируемо зададени нива - служат за алармиране в обхват на еквивалентната доза 0,1 μ Sv до > 20 Sv.

Дирекция „Аварийна помощ и превенция” към Столичната община е изготвила Актуализиран План за действие на Столична община при ядрена или радиационна авария, трансграничен пренос на радиоактивни вещества и аварии с радиоактивни източници и материали (част III от Плана за защита при бедствия на Столична община, 2018 г.).

Важна е също информационната кампания на Столичната община. На територията на СО съществуват информационни табла за мониторинг на радиационния фон разположени на шест места, а именно:

- Ул. „Бенковски“ 12;
- РСС „Витоша“;
- „Панчарево“;
- „Кремиковци“;
- „Нови Искър“;
- „Банкя“.

Дирекция „Аварийна помощ и превенция“ извършва и обучение в областта на радиационната защита. През полигона на Столична община са преминали над 1700 деца (3 и 4 клас), които са запознати чрез видео филми за действията, които се предприемат при евентуална радиационна авария.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

В плана на Столичната община се предвижда до 2022 г. на същия полигон да се изгради модул „Химическа, биологична, радиационна и ядрена защита“ за обучение по превенция и действие при такива аварии.

5.2. Основни проблеми и предизвикателства по отношение на предотвратяването или намаляването на вредното въздействие на физичните фактори шум, йонизиращи и нейонизиращи лъчения

 **Шум**

На шумови нива над граничните стойности са изложени значителна част от жителите на града и почти всички обекти с повишени изисквания по отношение на шума (зони за лечебни, учебни, детски, научно- изследователски заведения). През последните 10 години, нивото на шума в голяма част от наблюдаваните от СРЗИ пунктове, на територията на гр. София, се задържа трайно над граничните стойности.

От резултатите на мониторинговата система на СРЗИ и тези от СКШ следва, че основният източник на шум, оказващ най-неблагоприятно въздействие върху населението на агломерация София (основно гр. София), е автомобилният транспорт.

Реализираните след 2009 г. мерки за ограничаване на шумовото въздействие са довели до промени (предимно намаляване) на броя на засегнатите от наднормени нива на шум сгради (жилищни и такива с повишени нормативни изисквания, по отношение на шума) и жители. Цялостният ефект от реализираните досега мерки е по-малък, относно въздействието на автомобилния транспорт, в сравнение с другите източници на шум. Независимо от прилагането на действия, насочени към: ограничаване на транспортния трафик (изграждане на метролинии, буферни паркинги, оптимизация на маршрутите на наземния градски транспорт, след реализация на отделните етапи от разширението на метрото, изграждане на велоалеи), подобряване на пътните настилки, обновяване на обществения транспорт и други, засега не е постигнато значително и трайно намаляване на шумовите нива, около най-натоварените улици, в глобален мащаб (на цялата територия на гр. София). Като основни причини за наднормените шумови нива от автомобилния транспорт могат да се посочат:

- Непрекъснато увеличаване на моторизацията в страната, в частност - в агломерация София (сериозен ръст на регистрацията на лични леки автомобили), водещо до претоварване на транспортната инфраструктура на града, чиито капацитет е ограничен. Това се дължи на естествения процес на трудова и образователна миграция на населението от други региони на страната към столицата, постоянен през последните 20 години, който не подлежи на контрол от страна на общинската

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

администрация. В перспектива се очаква увеличаване на интензивността на всички видове транспорт (автомобилен, железопътен и въздушен), което ще доведе до нарастване на създаваните от него шумови нива, което е предпоставка за влошаване на акустичната среда в местата на въздействие, респ. увеличаване на броя на засегнатото население.

- Застаряващ автомобилен парк в страната като цяло (68% от регистрираните автомобили са на възраст над 15 години);

- Ниска пропускателна способност на улиците и задръствания по уличната мрежа на гр. София, предизвикващи движение в режим на постоянно спиране и тръгване;

- Неспазване на ограниченията за скорост (особено по основните булеварди и улични отсечки);

- Пътна настилка с ниски показатели, по отношение на излъчвания от транспортния поток шум (паваж). Към настоящия момент, по-голямата част от основните улици и булеварди в Столична община са с подменена асфалтова настилка, с подобрени качества. С малки изключения, керамичната и гранитната паважна настилка в гр. София, положена преди 1944 г., не подлежи на подмяна, тъй като е декларирана недвижима културна ценност с определен временен режим на опазване, съгласно заповед на министъра на културата от 2016 г.

- За обекти, подлежащи на усилена шумозащита (болници, училища и др.), постигането на нормативните изисквания е трудно, а в много случаи и невъзможно, поради разположението им непосредствено до улици с интензивен транспорт, наличие на повече етажи на сградите и регламентираните ниски гранични стойности за шум.

- Изготвянето и одобряването на проекти за шумозащитни екрани (ШЗЕ) се осъществява, съгласно нормативните изисквания на *Закона за устройство на територията /ЗУТ/* и поднормативните му актове. При изпълнение на ШЗЕ трябва стриктно да се спазват определените в проекта размери на съоръжението, осигуряващи необходимата акустична ефективност. Последната може да се компрометира по различни причини като: нарушаване на целостта на екрана чрез отвори, фуги и др., пренебрегване на специфични конфигурации на ШЗЕ (например закривяване на екрана покрай пътното платно), прилагане на произволни, несертифицирани акустични елементи. Избраният акустичен елемент, задължително да притежава Сертификат за съответствие на акустичните и неакустичните му характеристики с БДС EN 14388, 2006 г.

- При предвиждане на растителна шумозащита, трябва да се има предвид,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

че забележимо намаляване на шумовото ниво е възможно само при плътна растителна маса с достатъчна ширина на засаждането, с многоетажна структура (храсти под короните на дърветата). Необходимо е да се вземат под внимание установените чрез изследвания акустични качества на растителни бариери, в зависимост от видовия състав и конфигурацията им. Единични дървета или разредени насаждения от дървета и храсти са практически без значение.

- Все още се допускат сериозни и трайни нарушения на законовите разпоредби (ЗЗШОС и общинските наредби) от страна на търговски обекти (дискотеки, нощни барове и клубове, заведения, разположени на открито, ползващи озвучителни уредби), причиняващи недопустимо ошумяване на близките жилищни територии, особено през нощния период, което показва, че упражняваният контрол и координация между отговорните органи не винаги са достатъчни и ефективни.

 **Йонизиращи и нейонизиращи лъчения**

Резултатите от *радиационния мониторинг* на околната среда показват, че няма отклонения от характерния естествен радиационен фон.

По отношение на нейонизиращите лъчения, трафопостовите в жилищните сгради създават магнитно поле при определен тип на монтаж – приземен или пристроен тип трансформатор, като магнитната индукция е в границите на Европейската препоръка 1999/519/ЕК, която у нас все още не е в сила.

Електромагнитната експозиция на населението се оценява при извършването на контрола, но събраната информация в електронната система не е на национално ниво, което изисква промяна в законодателството за защита от нейонизиращите лъчения, което да регламентира събирането на данните от измерванията в НЦОЗА, респективно МЗ.

По отношение на облъчването на населението с изкуствени източници на оптично лъчение, основният проблем са козметичните центрове и тези за придобиване на тен, които създават сериозен риск за възникване на меланоми и саркоми на кожата и за част от които не се спазват изискванията на нормативната база, а за други все още няма съответни нормативни изисквания за ползване.

5.3. Ключови мерки, които е необходимо да се предприемат, за да се изпълни специфичната цел.

Необходимо е изпълнение на мерките, набелязани в Плана за действие за управление, предотвратяване и намаляване на шума в околната среда на агломерация София. За постигане на ефект на цялата територия, основно на гр. София трябва да се

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

наблегне и ускори изпълнението на мерките, отнасящи се най-вече до шума, създаван от автомобилните транспортни потоци и трамвайния транспорт, групирани в следните основни насоки:

- Подобряване състоянието на пътните настилки, чрез реконструкция/ рехабилитация/ основен ремонт на уличната мрежа, водещо до намаляване на шумовата емисия от транспортните потоци, движещи се по нея.
- Намаляване на задръстванията, чрез преразпределяне на транспортните потоци.
- Ограничаване на транзитния поток на тежкотоварни автомобили, чрез пренасочване към околоръстни артерии, или с определен времеви режим на преминаване. Изнасяне на транзитните за гр. София транспортни потоци, чрез изграждане на обходни трасета.
- Ограничаване достъпа на МПС в централните градски части, чрез обособяване на паркинги в близост до начални и крайни спирки на градския транспорт и метростанции, зони за кратковременно платено паркиране и други.
- Изпълнение на разработения „Проект за оптимизация на маршрутите на наземния градски транспорт, след реализация на отделните етапи от разширението на метрото в София“, възложен от „Метрополитен“ ЕАД.
- Повишаване на пропускателната способност на основни улици, чрез контрол на неправилното паркиране, изграждане на „джобове“ за контейнерите за смет и други.
- Подобряване на организацията на движение, чрез оптимизация на режимите на светофарите, въвеждане на „зелени вълни“ и други.
- Ограничаване на скоростта на движение по улици с установено значително превишение на граничните стойности за шум.
- Подобряване на шумовите характеристики на масовия градски транспорт, чрез монтиране на трамвайни релси с шумо- и виброизолиращи гумени елементи, поетапна подмяна на остарелите трамвайни мотриси и тролейбуси, привеждане на автобусния парк в съответствие с евростандарт EURO 4.
- Развитие на велосипедната инфраструктура.
- Определяне на времеви графици за дейността по сметопочистване и сметоизвозване, за осигуряване на тишина през нощния период.
- Проучване на възможностите за изграждане на шумозащитни екраниращи съоръжения за защита на обекти с наднормено шумово въздействие от

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

страна на различни източници на шум (основно автомобилен и релсов транспорт). Обектите с по-строги нормативни изисквания по отношение на шума (зони за отдих, за лечебни, учебни, детски, научно- изследователски заведения) следва и за напред да бъдат предмет на специално внимание, вкл. чрез изпълнение на шумозащитни екрани.

- Изискване на шумозащитни мерки при проектиране на обекти с обществено предназначение (административни, търговски, бизнес) с обща климатизация (локални източници на шум), съгласно Наредба №4 (МРРБ, МЗ, МВР, МОСВ, 2006 г.):

- o Освен Частите Архитектурна и Конструктивна, да се инициира включване на Част Акустика, която да съдържа анализ и обосновка за избора на месторазположението на сградите, разположението на помещенията с нормиран шум в самите сгради, необходимостта от подбор на строителни продукти и ограждащи конструкции и целесъобразно разполагане на вътресградните инсталации и комуникации, спрямо помещенията с гранични нива на шум;
- o При ново строителство, както и реконструкция, основен ремонт и преустройство на съществуващи сгради, в проектите се посочват българските стандарти и описание на мерките за ограничаване на шума по време на строителство – времетраене на строителството, часови зони на работа, използване на строителна и транспортна техника.

От съществено значение е провеждането на текущ мониторинг и контрол на изпълнението на заложените мерки, както и оценка на тяхната ефективност.

По отношение на устройството на територията, ОУП на СО предвижда нови устройствени зони с различно предназначение: жилищно застрояване, производствено – складови дейности, рекреация, озеленяване и други. Във връзка с това е необходимо извършване на акустично обследване и изследване на зоните за бъдещо развитие от Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. София.

При извършване на строителни работи по изграждане на нови обекти, да се използва съвременна строителна и транспортна техника, в съответствие с изискванията на *Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на машини и съоръжения, които работят на открито, по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха* (Обн. ДВ. бр.11 от 10 Февруари 2004 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.87 от 31 Октомври 2017 г.). При необходимост, да се поставят временни ШЗЕ, за защита на близки до строителната площадка жилищни територии, особено при наложителна работа през вечерния и нощния период.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

Изпълнението на мерките, отнасящи се до намаляване на шума, създаван от автомобилните транспортни потоци, пряко ще повлияе и върху постигането на Специфичната стратегическа цел 1 от настоящата Програма за опазване на околната среда, а именно подобряване на качеството на атмосферния въздух.

По отношение на намаляването или превенцията от вредното въздействие на **йонизиращи и нейонизиращи лъчения** е необходимо:

1. **Йонизиращи лъчения:** Осигуряване на сигурност на Столична община за периода 2017 – 2027 г. при радиационна авария във връзка с:

- откриване на безстопанствени източници на йонизиращи лъчения (ИЙЛ);
- превоз на радиоактивни отпадъци (РАО) и/или ИЙЛ;
- използване на ядрени и радиоактивни материали за терористични цели, саботажи и др.;
- регистриране на нелегален трафик на Граничен контролен пропускателен пункт (ГКПП) или на територията на областта;
- умишлено радиоактивно замърсяване на публични места, питейни водоизточници, хранителни продукти и потребителска продукция;
- падане на сателит, захванан с ядрен реактор или с ядрени вещества и/или ИЙЛ;
- пожар на място с наличие на ИЙЛ;
- откриване на медицински симптоми от радиоактивно облъчване на лица от населението;
- оказване на помощ в обект, в който се намира източник на йонизиращо лъчение (ИЙЛ).

2. **Нейонизиращи лъчения:** В областта на контрола - продължаване на събирането на данни от измервания на стойностите на ЕМП/мониторинг в населени места.

Промяна на законодателството, което да въвежда европейските нормативи и практики за осигуряване на защита на населението от въздействието на ЕМП

Необходимо е също актуализиране на „Указанията“ на МЗ за извършване на контрол и мониторинг на източниците на ЕМП от страна на РЗИ.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

План за действие за постигане на Специфична стратегическа цел 5

**„Да се предотврати или намали вредното въздействие на физичните фактори:
шум, йонизиращи и нейонизиращи лъчения.“**

Неразделна част от настоящата Общинска програма за опазване на околна среда по чл. 79 от Закона за опазване на околната среда, в съответствие със Законът за защита от шума в околната среда (ЗЗШОС, чл. 9 и чл. 10) са разработените стратегически документи за управление, предотвратяване и намаляване на шума в околната среда в агломерация София.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
Фактор „Шум“			
1.	Изпълнение на мерките, заложи в Планове за действие към актуализираните СКШ (2018 г., 2022 г. и 2027 г.) - постоянни, поетапни, срочни. Краткосрочни (до 2020 г.) и средносрочни мерки (до 2022 г.) - приоритетни източници на шум и райони: автомобилен и трамваен транспорт; определяне на тихи зони в агломерация София; ЦГЧ, гъсто населени зони и локални обекти с нормиран шумов режим около главни пътни артерии („акустично горещи“ зони). Дългосрочни мерки (след 2022 г.) - приоритетни източници на шум и райони: автомобилен транспорт, трамваен транспорт.	Подобряване на акустичната среда на територията на СО. Ограничаване броя на обектите с наднормено шумово въздействие.	Нива на шум в пунктовете за наблюдение на територията на СО. Тегловен коефициент за ефекта на редукция на наднорменото тотално ошумяване на площта, в района на анализ. Тегловен коефициент за ефекта на редукция на наднормената тотална шумова експозиция на броя население (обитатели), в района на анализ.
2.	Актуализиране на Стратегическата карта за шум (СКШ) на агломерация София и на съответния План за действие (2022 г. и 2027 г.) Определяне на новите, приоритетни източници на шум и райони.	Подобряване на акустичната среда на територията на СО. Ограничаване броя на обектите с наднормено шумово въздействие.	Приети актуализирани СКШ на агломерация София и План за действие.
3.	Отчитане на фактор Шум и изискване на необходимите	Удовлетворяване на регламентираните гранични	Нива на шум в местата на шумово

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
	шумозащитни мерки, при проектиране на обекти с обществено предназначение. Акустично обследване и изследване на зоните за бъдещо развитие от Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. София.	стойности за шум, за обектите на шумово въздействие (територии и зони с нормиран шумов режим).	въздействие.
4.	Инспектиране на откритите строителни площадки на територията на СО по отношение на спазване на нормативните изисквания към шума на машините и съоръженията, работещи на открито, както и спазване на дневните и нощните норми за шум. При необходимост, да се изисква поставяне на временни шумозащитни екрани, особено при наложителна работа през вечерния и нощния период.	Ограничаване на шумовата емисия от използваната техника в околната среда. Удовлетворяване на регламентираните гранични стойности за шум, за обектите на шумово въздействие (територии и зони с нормиран шумов режим).	Нива на шум в местата на шумово въздействие.
5.	Актуализиране на нормативни документи на СО, касаещи фактор Шум, при необходимост, в съответствие с настъпили промени в нормативни документи от по-висок ранг.	Хармонизиране на нормативната база на СО с Европейското законодателство.	Приети актуализирани документи
6.	Подобряване на рекреационните функции на парковете за широко обществено ползване и осигуряването в тях на изпълнение на препоръките на Световната здравна организация за допустими нива на шума в зони за почивка, чрез: Планиране на шумозаглушителни пояси в покрайнините на парковете; Недопускане на дейности, повишаващи шумовото натоварване в границите на парковете; Прилагане на управленски	Подобряване на качеството на парковите площи като зони за почивка.	Проведени мероприятия за постигане на поставените цели.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
	мерки за намаляване на шума.		
Йонизиращи и нейонизиращи лъчения			
7.	<p>Осигуряване на сигурност на Столична община при радиационна авария:</p> <ul style="list-style-type: none"> - откриване на безстопанствени източници на йонизиращи лъчения (ИЙЛ); - превоз на радиоактивни отпадъци (РАО) и / или ИЙЛ; - използване на ядрени и радиоактивни материали за терористични цели, саботаж и др.; - регистриране на нелегален трафик на Граничен контролен пропусквателен пункт (ГКПП) или на територията на областта; - умишлено радиоактивно замърсяване на публични места, питейни водоизточници, хранителни продукти и потребителска продукция; - падане на сателит захранван с ядрен реактор или с ядрени вещества и /или ИЙЛ; - пожар на място с наличие на ИЙЛ; - откриване на медицински симптоми от радиоактивно облъчване на лица от населението; - оказване на помощ в обект, в който се намира източник на йонизиращо лъчение (ИЙЛ). 	<p>Предотвратяване повишаването на радиационното замърсяване и защита на населението от въздействието на ЙЛ.</p>	<p>- Атмосферна радиоактивност;</p> <p>- Специфична активност на естествени и техногенни радионуклиди в необработваеми почви;</p> <p>- Обща алфа- и обща бета-активност, съдържание на естествен U и специфична активност на ²²⁶Ra на повърхностни води;</p> <p>- Радиационно влияние на дейността на АЕЦ „Козлодуй“ върху околната среда;</p> <p>- Дозово натоварване на населението.</p>
8.	<p>В областта на контрола</p> <ul style="list-style-type: none"> - продължаване на събирането на данни от измервания на стойностите на ЕМП/мониторинг в населени места. 	<p>Допълване и поддържане на електронната информационна система за източниците на ЕМП.</p>	<p>Брой пунктове с измервания на ЕМП в столицата, съгласно Указания на МЗ.</p>

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

ССЦ 6. ДА СЕ ПОДОБРИ УПРАВЛЕНИЕТО И УВЕЛИЧИ ПЛОЩТА НА ЗЕЛЕНАТА СИСТЕМА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА

6.1. Основни постижения и напредък на Общината

Постоянно нарастващият интерес и инвестиции от страна на Столична община (СО) в зелената система на своята територия през последните години води до значителни резултати в следните направления:

- Дирекция “Зелена система“ е разработила „Регистър на зелените площи и регистър на картотекираната растителност“, наличен на интернет адрес <https://ropkr.sofia.bg/>.
- Постигнато е добро състоянието на дървесно-храстовата растителност в интензивно поддържаните паркове от Дирекция „Зелена система“. Дирекцията отговаря за поддръжката и на лесопаркови територии в рамките на СО. За цялостната поддръжка на зелената система в град София споделена роля имат и съответните райони, които често поддържат немалка част от прилежащите им зелени площи.
- Стартиралата през 2010 г. програма „Зелена София“ е помогнала за реализацията на 423 проекта. Като основната цел е подобряване състоянието на зелените площи и парковото обзавеждане общинска собственост, отнасящи се до Зелената система, както и създаване на условия за благоустрояване, усвояване и използване на прилежащи територии и околни пространства в жилищните квартали за подобряване условията за живот и отдих.
- Столична община възлага научно-приложна разработка на тема „Уличното озеленяване в София-актуално състояние, насоки и препоръки при изграждането, поддържането и опазването му като елемент на зелената система на Столична община“ на научния институт към Лесотехническият университет. В нея са разписани необходимите препоръки и мерки за поддържане и мониторинг на дървесната растителност разположени по улици и булеварди.
- СО разработва карта на подходящите територии за градско земеделие.
- Инициативи като "Визия за София" и "София-град за хората" демонстрират разбиране на проблемите на зелената система на града, а също така и насоки в разрешаването на тези проблеми.
- Като най-голямо признание за досегашната работа на екипите на СО е включването на София в инициативата на Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) „Зелени градове“.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

- Стартирала кампания по подобряване условията в т. нар. „кални точки“, идентифицирани на територията на Столична община. Площите подлежат на прекопаване, засаждане на тревни смеси и храсти и добавяне на компост от площадката за компостиране „Хан Богров“ и др. Тези площи представляват нарушени зелени пространства следствие от неправилно паркиране. Необходимо е да се осигури и алтернатива за паркиране, при възможност, но да не се допуска и паркиране на автомобили в зелените площи. Нарушените терени са и предпоставка за запрашане на въздуха.

6.2. Основни проблеми и предизвикателства

Основно проблемите за СО са свързани с влошаване на санитарно-хигиенните качества на ландшафта и по-специално на някои елементи на ландшафтни компоненти - промени в микроклимата, водно-физичните свойства на почвата, шумовото замърсяване, замърсяването на въздуха и др. Това оказва пряко влияние върху фитосанитарното състояние на растителността, а от там и върху естетическите качества на градския ландшафт и неговото визуално възприемане.

Сериозен е проблемът с недостатъчните площи при засаждане в настилка на единични дървета покрай улици и булеварди. Проблемите са свързани с недостатъчно място за развитие на кореновата система; „прегриване“ през горещите месеци, поради нагряването на тъмните асфалтови настилки в непосредствена близост; влошаване на почвените условия поради третиране на пътищата с препарати против замръзване; неправилни резитби и други.

Недостатъчното озеленяване по квартали и разпокъсаността на зелените площи в рамките на гр. София, компрометира максималния потенциал на зелената система. Застроената част на София е силно обезлесена - едва 9% от дърветата в СО са в застроената част на града (проект на Програма за София). Проф. Геел потвърждава това схващане, като препоръчва повишаването и балансирането на озелеността по квартали и изграждане на зелени връзки. Към момента повишаващата се интензификация и уплътняване на гр. София е предпоставка за задълбочаване на проблемите в зелената система. От заложените в ОУП паркове и градини 75 % не са реализирани, а допълнително затруднение внася и фактът, че 57% от нереализираните паркове са в частни имоти (Проект на Програма за София).

Липсва пълна информация за замърсените и нарушени терени в рамките на Общината, както и система за мониторинг, която да дава актуална и цялостна оценка. Върху голяма част от обработваемите площи и др. в общината заплаха за доброто

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

състояние на почвите е констатирана ерозия, за което е необходимо да бъдат предприети действия.

Като проблем се очертава и липсата на актуални данни за всички зелени пространства, стопанисвани от Дирекция „Зелена система“ – местоположение, вид територия, площ, видове растителност, състояние. Дигитализирането на базата данни на Дирекция „Зелена система“ ще бъде от голяма полза за бъдеща експертна дейност, планиране и опазване на зелената система на СО.

В градска среда се отбелязва и проблемът със зелените площи, които се използват не по предназначение, а за паркиране. Това води до тяхното нарушаване и последващи отрицателни ефекти като запрашаване на въздуха. Столична община е насочила усилия в тази насока, планирайки възстановяването на идентифицираните такива площи. Друг проблем в границите на града е застаряването на уличните дървета – основна част от дърветата са садени 50-те и 80-те години на 20 век, и трябва да бъдат поетапно подменени.

6.3. Ключови мерки, които е необходимо да се предприемат, за да се изпълни специфичната цел

Ключови мерки, които е необходимо да предприеме Общината, за да постигне заложената ССЦ 6 са:

- Подобряване състоянието и естетическата стойност на растителността в парковете и във вътрешно кварталните пространства;
- Идентифициране, картиране и остойностяване на екосистемните услуги (<http://eea.government.bg/bg/ecosystems/index>);
- Осигуряване на нови зелени площи, вкл. планиране и изграждане на нови паркове за широко обществено ползване, благоустрояване и озеленяване приоритетно на крайните квартали и увеличаване и поддържане на зелените площи в строителните граници на гр. София. Поддържане добро състояние на вече изградената мрежа от зелени площи;
- Извършване на допълнителни проучвания и анализи за територията на Столична община, които ще гарантират оптимизиране на процеса по поддържане на съществуващата зелена система и увеличаването на нейната площ.

Чрез подобряване на състоянието на зелената система ще бъде пряко и косвено повлияно постигането и на други специфични цели от Общинската програма за опазване на околна среда. Ще бъде ограничено запрашаването на въздуха, ще бъде

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

осигурено убежище за биологичното разнообразие, възможно е да се ограничи шума в дадени територии.

План за действие за постигане на Специфична стратегическа цел 6
„Да се подобри управлението и увеличи площта на зелената система на
територията на общината.“

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
1.	Допълване и периодично актуализиране на Регистъра на озеленените площи / https://ropkr.sofia.bg/	Предоставяне на актуални данни за озеленените площи в Столична община. Събраните данни ще послужат като основа за определяне на мерки за подходящите зони и количества за допълващо засаждане на дълготрайна дървесна растителност.	Ежегодно актуализиран Регистър на озеленените площи. Извършване на регулярни анализи, предложения и изпълнение на мерки за допълващо засаждане на дълготрайна дървесна растителност в предварително определени като подходящи зони.
2.	Изготвяне и приемане на план за поетапно остойностяване на екосистемните услуги и интегрирането им в отчетите на Общината.	Допринасяне за изпълнение на ангажимента до 2020 г. всяка страна-членка на ЕС да включи в системите си за отчет и докладване екосистемните услуги. Създаване на базирана върху екосистемните услуги информационна система за състоянието на урбанизираните екосистеми и предоставяните от тях услуги чрез приложение на съвкупност от индикатори за оценка и картиране, с оглед на по-доброто разбиране и прилагане на секторните политики за устройство и развитие на териториите.	Класифициране и картиране на видовете екосистемни услуги на територията на СО, съгласно методика на ИАОС. Остойностяване на видовете екосистемни услуги на територията на СО.
3.	Продължаване изпълнението на Програма „Зелена София“, като се добавя цел, а именно гарантирането на достатъчно	Повишаване на естетическите качества на градския ландшафт.	Брой изпълнени проекти и прилагане на методика за качествена оценка на изпълнените проекти.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
	качествена намеса в градския ландшафт.		
4.	<p>Подобряване състоянието на растителността във вътрешнокварталните пространства и уличното озеленяване, подобряване и на обемно-пространствената композиция и нивото на естетическа стойност.</p> <p>В изпълнение на мярката, следва да се вземе предвид научната разработка „Уличното озеленяване в София-актуално състояние, насоки и препоръки при изграждането, поддържането и опазването му като елемент на зелената система на Столична община“ на научния институт към Лесотехническият университет.</p>	<p>Рехабилитиране на растителността и увеличаване на общите естетически качества на ландшафта.</p> <p>Поетапна подмяна на „застаряващата“ дървесна растителност по протежението на цели улици и булеварди на територията на СО.</p>	<p>Ежегоден мониторинг на състоянието на растителността във вътрешно кварталните пространства и уличното озеленяване.</p> <p>Изпълнени етапи по подмяна на дървесната растителност – брой засадени дървета годишно.</p>
5.	<p>Планиране и поетапно изграждане на нови паркове за широко обществено ползване, благоустрояване и озеленяване приоритетно на крайните квартали и увеличаване и поддържане на зелените площи в строителните граници на гр. София.</p>	<p>Увеличаване на териториите за отдих и рекреация, облагородяване на пустеещи земи.</p> <p>Увеличаване и поддържане добро състояние на зелените площи, предвид ключовата им роля за биоразнообразието, чистота на въздуха, здравето на населението, предпоставка за ограничаване и намаляване на рисковете в следствие от изменението на климата и пр.</p>	<p>Реализирана площ (da) нови паркове за обществено ползване.</p> <p>Изпълнени дейности по поддържане/подобряване състоянието на зелените площи.</p>
6.	<p>Затревяване на нарушени площи – т.нар. „кални точки“ идентифицирани на територията на Столична община и възстановяването им по начин, по който ще се предотврати бъдещото им</p>	<p>Поддържане в добро състояние на зелените площи. Преустановяване на практиката за паркиране върху зелените площи.</p>	<p>Брой/площ възстановени „кални точки“.</p>

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
	нарушване от паркирани автомобили.		
7.	Разработване и реализиране на пилотен проект за екологосъобразно облагородяване на карьерно езеро в покрайнините на гр. София.	Създадена крайградска зона за природосъобразен отдих, рекреация и опазване на биоразнообразието.	Изпълнен пилотен проект
8.	Изготвяне на комплексна методика за анализ, оценка и периодичен мониторинг на устойчивостта на дървесните видове и тяхното фитосанитарно състояние, съобразно съвременните промени в климатичните условия на града, свързани основно с повишаване на температурите, замърсяване на атмосферния въздух, засоляване на почвите и др.	Увеличаване на устойчивостта на зелените площи в градската среда, както и повишаване на естетическите качества на ландшафта – зрително и обемно-пространствено.	Методика за мониторинг на фитосанитарното състояние на дървесната растителност. Списък с най-устойчиви видове с подходящи декоративни качества, съобразно местоложението им в градската среда.
9.	На базата на изводите от „Изследване и картографиране на ефекта на градския топлинен остров на територията на София и проучване на добри практики за смекчаване на неговото проявление“ в СО да се предвидят дейности по ограничаване на вредното въздействие в зависимост от конкретния обект и/или при необходимост подмяна на видовете.	Повишаване качеството на околната среда в СО и многократно подобряване на естетическите качества на заобикалящата ни среда.	Ежегоден мониторинг и доклад за постигнатия резултат от въведените мерки на „топлинните точки“.
10.	Увеличаване на използването на покривно и вертикално озеленяване.	Повишаване естетическите качества на средата, намаляване на запрашеността на атмосферния въздух. Подобряване на енергийната консумация на сградите и цялостно подобряване на	Увеличаване на тези площи, бр. сгради/да.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
		околната среда.	
11.	Разработване на програма за запазване и развитие на зелени клинове на София.	На първо място ще се осигури пешеходна връзка от центъра на града с околните на столицата планини, до колкото е възможно, предвид актуалната ситуация. Мярката ще допринесе за създаване и поддържане на отлични условия за спорт и рекреация на жителите и гостите на града. От друга страна ще се увеличи процентът на зелените площи в и около града, което ще доведе до подобряване на състоянието на околната среда.	Планирана, усвоена/поддържана площ за развитие на зелените клинове.
12.	Във връзка с изготвяне на предписания за Компенсаторно озеленяване, да се изготви цялостен анализ за наличните площи и да се препоръчват територии за залесяване по приоритет – пустеещи земи, нови паркове, зелени клинове и т.н.	Ще се увеличи процента на зелените площи, ще се намали запрашеността на атмосферния въздух, ще се повишат естетическите качества на ландшафта.	Ежегодни доклади за усвоени площи.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА Столична община до 2027 г.

ССЦ 7. Да се ограничат и/или предотвратят рисковете пред Столична община, в следствие от изменението на климата и да се адаптира СО към случващите се климатични промени

7.1. Основни постижения и напредък на Общината

Столична община провежда последователна и целенасочена политика в областта на климатичните промени, като още през 2011 г. се присъединява към Споразумението на кметовете и поема ангажимент за намаляване на парниковите газове с 22 % спрямо нивата от 2007 г.. В изпълнение на ангажиментите на Столична община към Споразумението на кметовете е разработен и одобрен План за действие за устойчиво енергийно развитие за периода 2012 – 2020 г. В изпълнение на своите ангажименти за намаляване на емисиите на парникови газове, Столична община е изготвила инвентаризации за базовата за Общината година - 2007 г., както и за годините - 2011 г. и 2015 г. Инвентаризациите могат да бъдат намерени на следния интернет адрес: <https://www.sofia.bg/climat>. В резултат на получените данни от инвентаризациите е установено, че Столична община е намалила емисиите си на парникови газове с 9.7 % за 2015 г. спрямо базовата 2007 г., което се дължи на изпълнените мерки в основните сектори, отговорни за емисиите на парникови газове - сграден и транспортен.

По-късно, през 2015 г. Столична община се присъединява и към глобалната инициатива „Пакт на кметовете” (Compact of Mayors), осъществявана в партньорство с Генералния секретар на ООН и кметовете на гр. Рио де Жанейро, гр. Париж, гр. Сеул и други градове, за намаляване на емисиите на парникови газове, за проследяване на прогреса и за подготовка за справяне с последствията от климатичните промени. В съответствие с поетите ангажименти е изготвена и одобрена през 2017 година „Стратегия за адаптация към климатичните промени на Столична община”, а през 2019 г. и приет План за адаптация към климатичните промени за Столична община 2019 – 2025 г..

През 2017 г. европейската инициатива „Споразумение на кметовете” и инициативата на ООН „Пакт на кметовете” се обединяват в „Глобално споразумение на кметовете за климат и енергия” (ГСККЕ), за да се постигне консолидиран напредък на градско равнище към нисковъглеродна икономика и устойчиво развитие и да се демонстрира глобалното въздействие на местните действия. Градовете възприемат и интегриран подход за смекчаване на и адаптация към изменението на климата чрез

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

разработване на План за действие за устойчива енергия и климат за периода до 2030 г., който обхваща едновременно дейности за намаляване на парниковите газове и за адаптация към промените в климата. В тази връзка, Столичният общински съвет на свое заседание на 8 ноември 2018 г. взема решение за присъединяване на Столична община към ГСККЕ за периода 2021 – 2030 г. В изпълнение на ангажимента на Столична община, към настоящия момент в процес на разработване е План за действие за устойчива енергия и климат за периода 2021 – 2030 г. (ПДУЕК), с цел намаляване на емисиите на парникови газове с 40% до 2030 година спрямо базовата 2007 година. ПДУЕК е стратегически документ, който обхваща едновременно политиката за смекчаване на и за адаптация към климатичните промени и интегрирането им в секторните общински политики.

Политиката по изменение на климата на Столична община и съответно изготвянето на стратегически документи в тази област се съобразява с основните международни договори, европейско и национално законодателство - релевантни споразумения, директиви, регламенти и стратегически документи, закони и подзаконовни нормативни актове в секторните политики, основно в областта на енергетиката, енергийната ефективност, възобновяеми източници на енергия, биогорива и др. сектори, които имат отношение към намаляване на парниковите газове или адаптацията към климатичните промени.

През 2020 г. е извършена инвентаризация на емисиите на парникови газове за 2018 г. Съгласно данните от инвентаризацията за 2018 г. емисиите на парникови газове са намалели с 18,2 % спрямо базовата 2007 г.

7.2. Основни предизвикателства

Уязвимостта и потенциалните климатични рискове пред Общината са разгледани в Стратегията за адаптация към климатичните промени (2017 г.). Рисковете и предизвикателствата пред Общината са представени по сектори - градоустройство, здраве, енергетика, транспорт, управление на води, околна среда и туризъм. Оценени са чрез „Матрица на риска“ на база тяхната вероятност да се случат и тяхното потенциално въздействие.

7.3. Ключови мерки, които е необходимо да се предприемат, за да се изпълни специфичната цел

Визията на Столична община за бъдещето, към момента, има ясен хоризонт до 2030 г. и се формира на базата на възприемане на холистичен подход за смекчаване и за адаптация в отговор на международните и на националните изисквания в областта

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

на климата и енергията (вкл. политиката по енергийна ефективност, насърчаване използването на възобновяеми източници на енергия и биогорива) и на интегриране на предизвикателствата, свързани с изменението на климата в секторните политики на местно ниво (План за адаптация към климатичните промени за Столична община, 2019-2025 г.).

Като релевантни по отношение на специфичната цел стратегически документи на Общината са приетите Стратегията за адаптация към климатичните промени и Плана за адаптация към климатичните промени за Столична община, както и разработвания към настоящия момент План за действие за устойчива енергия и климат за периода (ПДУЕК) 2021-2030 г.. С Решение № 249/ 25.06.2020 г. е приет и План за действие за „Зелен град“ на Столична община. Необходимо е:

1. Изпълнение на мерките, заложи в Плана за действие към Стратегия за адаптация към климатичните промени на Столична община.

2. При необходимост, актуализиране на Стратегията за адаптация към климатичните промени на Столична община и Плана за действие към нея. Координиране с изготвящи се в периода 2019-2025 г. стратегически секторни документи.

3. Разработване на План за действие за устойчива енергия и климат за периода 2021-2030 г.

В контекста на Стратегията на Столична община могат да бъдат идентифицирани няколко основни направления за адаптация, на база на които в документа са предложени конкретни мерки за адаптация по сектори:

- Развиване на хоризонтални политики и стратегическо планиране, в това число планиране за постоянно надграждане на институционалния капацитет за ефективно справяне с климатичните промени, вкл. относно подходите за адаптация и смекчаване на климатичните промени. В това направление влиза и изготвяне на нови и промяна на съществуващи политики, стратегии, законодателна рамка, стандарти за адекватно адаптиране към промените; изготвяне на планове за управление на риска за специфични климатични събития; анализи (разходи-ползи) на планираните мерки;

- Повишаване на институционалния капацитет в общината за адаптация към климатичните промени, вкл. координация и сътрудничество на общината с други отговорни институции, не само на регионално, но и на национално ниво, и активна работа със заинтересовани страни;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

- Извършване на насочена научно-изследователска дейност и мониторинг за повишаване на знанията и събиране на данни за адекватно и ефективно планиране и прилагане на адаптационни мерки; извършване на насочени анализи за намаляване на уязвимостта;
- Провеждане на информационни кампании и повишаване на знанията и ангажираността на обществото към промените в климата;
- Ефективно комуникиране на изпълнението на Стратегията чрез провеждане на редовни срещи със заинтересовани страни и създаване на активен диалог;
- Търсене на допълнителни ползи и синергии - извършване на проактивни дейности за превенция на риска и намаляване на уязвимостта чрез превръщане на предизвикателствата, вследствие от климатичните промени, във възможности за позитивни промени - повишаване качеството на живот, развитие за местната икономика, прилагане на ефективни решения и добри практики.

План за действие за постигане на Специфична стратегическа цел 7
„Да се ограничат и/или предотвратят рисковете пред Столична община, в следствие от изменението на климата и да се адаптира СО към случващите се климатични промени.“

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
1.	Изпълнение на мерките, заложи в Плана за действие към Стратегия за адаптация към климатичните промени на Столична община.	Смекчаване или елиминиране на рисковете пред Столична община вследствие от изменението на климата.	Съгласно Плана за действие.
2.	При необходимост, актуализиране на Стратегията за адаптация към климатичните промени на Столична община и Плана за действие към нея. Координиране с изготвящи се в периода 2019-2025 г. стратегически секторни документи.	Гъвкавост на Плана за действие, отговарящ на промените в средата.	Изготвени доклади и отчетени резултати.
3.	Разработване на План за действие за устойчива енергия и климат за периода 2021-2030 г.	Изпълнение на задълженията на СО, съгласно националното законодателство и	Разработен и приет План за действие за устойчива енергия и климат за периода

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
		международни ангажименти.	2021-2030 г.
4.	Изпълнение на Плана за „Зелен град“ на София („зелени“ сгради, нулеви отпадъци, намаляване на въглерода, добра транспортна система, достъп до природата, чист въздух).	Намаляване на въглеродния отпечатък.	Годишни отчети за изпълнение на Плана за „Зелен град“.
5.	Систематизиране на наличната информация от минали години и изграждане на база данни и система за мониторинг на основните параметри, свързани с рисковете от климатичните промени наводнения, прегряване (увеличаване на температурата в градска среда), суша и т.н.	Създаване на база данни, подпомагаща планирането на подходящи мерки за справяне с климатичните промени.	Изградена база данни. Определени параметри за дългосрочен мониторинг.
6.	<p>Въвеждане на мерки за намаляване/смекчаване на последствията от климатичните промени, вкл.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Насърчаване увеличаването на растителността в градската среда, чрез изграждането на „зелени покриви“, „зелени стени“ и други; - Избор на подходящи цветове (бял и/или друг светъл цвят) за градския транспорт и други съоръжения, стопанисвани от предприятия, собственост на Столична Община, които биха намалили количеството поглъщана слънчева радиация; - Насърчаване използването на ВЕИ в градска среда; - Провеждане на кампании за отговорното използване на ресурси с цел намаляване на ефекта от климатичните промени (например: намаляване на разхищения на питейна вода; намаляване на водачите на автомобили, пътуващи 	<p>Адаптация към климатичните промени.</p> <p>„Зелените покриви“ и „зелените стени“ намаляват оттока при проливни валежи, намаляват нагряването на сградите, създават зелени пространства, намаляват консумацията на енергия за охлаждане/отопление; полезни са за биологичното разнообразие; намаляват замърсяването на въздуха и др.</p>	Брой успешно въведени и работещи мерки.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
	сами; насърчаване използването на градския транспорт и други, намаляване на хранителните отпадъци); - Изпълнение на мерки за намаляване на риска от наводнения.		
7.	Разработване на модел, чрез който да бъдат идентифицирани участъци, които биха били най-силно повлияни от последствията от климатичните промени и и предприемане на превантивни мерки за справяне с последствията и намаляване на риска от климатичните промени.	Намаляване на риска за СО, следствие на климатичните промени.	Разработен модел и брой кореспондиращи мерки за намаляване на риска от климатичните промени.
8.	При актуализиране/разработване на планове, свързани с предотвратяване на бедствия и аварии на територията на СО, задължително да се има предвид и очакваният ефект от климатичните промени за периода, за който се отнася съответния план.	Намаляване на риска за СО, следствие на климатичните промени.	Брой планове с отчетен ефект на климатичните промени.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

ССЦ 8. ДА СЕ НАМАЛИ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА.

8.1. Основни постижения и напредък на Общината

Прилагайки мерки за овладяване на популацията на безстопанствените животни, основани на метода „кастрирай, ваксинирай и върни“, Столична община (СО) постига значително намаляване броя на уличните кучета на своята територия – от 11124 през 2007 г. до 3589 през 2018 г. или с 67.7 %.

Действащи са три общински приюта за безстопанствени кучета с общ капацитет близо 1724 места за настаняване и добри условия за настаняване на животните.

Ветеринарна клиника „Врѐбница“ предлага безплатна кастрация на домашни и безстопанствени кучета. За първи път в преброяването от 2018 г. се наблюдават райони, където са забелязани само кастрирани кучета. Високото ниво на кастрация е основната причина за трайното намаляване на популацията. Друг фактор е увеличаването на осиновените животни от общинските приюти (895 бр. кучета за 2016 г. и 693 бр. за 2017 г.), като числото не включва животни, осиновени направо от улицата или от други приюти, както и такива, които се осиновяват в чужбина.

Общината има приета „Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета, 2012 - 2016 г.“ (Решение № 224 от 10.05.2012 година на СОС). С Решение № 38/08.02.2018 г. на СОС е продължено изпълняването на точка VI (Мерки по изпълнение на целите) за срок до приемането от Министерски съвет на Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и последващо приемане на общинска програма за изпълнение на Националната програма. На заседание от 13.03.2019 г., Министерски съвет приема Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на България. В съответствие с чл. 40, ал. 2 от *Закона за защита на животните*, в началото на 2021 г. МЗХГ издава *Наредба № 4 от 1.02.2021 г. за прилагане на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност*. Предстои изготвяне и приемане на нова „Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Столична община“ с мерки, кореспондиращи с изпълнението на Националната програма и план за действие.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

Общинско предприятие „Екоравновесие“ всяка година провежда мащабни информационни кампании, насърчаващи осиновяването на безстопанствени кучета от общински приюти и популяризиращи ползите от кастрация на домашните кучета. Ежегодните кампании протичат под различно мото, например: „Подари си приятел“, „Не купувай, осиновявай“ и др.

8.2. Основни проблеми и предизвикателства

Въпреки успехите на Общината в намаляване броя на безстопанствените кучета, все още притокът на безстопанствени кучета не е овладян. Проблемите и предизвикателствата пред справянето с този проблем могат най-общо да се обобщят от една страна в безотговорното изоставяне на домашни любимци от недобросъвестни собственици и също нахлуването на безстопанствени, често некастрирани кучета от съседните общини.

Неслучайно най-многобройни са скитащите кучета в районите със села и свилни зони, които са в периферията на общината. Там се отчита и висок процент на скитащи некастрирани кучета. Често именно в тези периферни райони се изоставят вече нежелани домашни любимци, техните потомства, както и навлизат животни от съседни общини. В тези райони са разположени и едни от най-големите индустриални зони, в които традиционно има много кучета (настоящи и бивши кучета пазачи, изоставени любимци).

Прибирането на кучета в приюти и кастрирането на бездомните животни е довело до положителни резултати. Въпреки това, докато средата предоставя условия (отпадъците като източник на храна) и е налично безотговорно поведение на собствениците на кучета, то освободената ниша бързо ще бъде заемана от друг екземпляр. Необходимо е да бъдат вложени усилия в увеличаване на контрола върху собствениците на кучета.

Съгласно *Закона за ветеринарномедицинската дейност* всяко домашно куче, на възраст по-голяма от 4 месеца, трябва да бъде идентифицирано чрез поставен инжектируем транспондер (микрочип), а данните за кучето да бъдат въведени в Интегрираната информационна система на Българската аграрна полиция по безопасност на храните. За съжаление, броят на регистрираните животни е малък. Отделно от това, в Столична община не постъпва актуална информация от ветеринарните лекари, практикуващи на нейната територия, или от Областна дирекция по безопасност на храните – София, тъй като няма такова нормативно изискване. Това обстоятелство възпрепятства осъществяването на ефективен контрол от страна на общинската

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

администрация върху собствениците на кучета, затруднява събирането на местната такса за притежание на животните и налагането на глоба при неподаване на декларация в срок и не на последно място, прави невъзможно воденето на реална статистика за броя на домашните кучета на територията на Столична община.

Заповедите за определяне на местата за разхождане на кучета в отделните райони на Столична община са оповестени на електронните страници на общината. Въпреки това, много от стопаните не се съобразяват с тях. По този начин се смесват деца и кучета на едни и същи площадки, което създава здравен риск за децата, включително от ухапване, от кърлежи и други, както и повишава напрежението между гражданите. Местата за разхождане на кучета в отделните райони на Столична община не еднократно са обозначавани с табели, които впоследствие биват увреждани или разрушавани от недобросъвестни граждани.

Друг проблем с безстопанствените животни на територията на общината е този с котките. Съществува обратнопропорционална зависимост на популациите на кучетата и тези на котките. В районите, където се забелязва значително ограничаване на кучетата, се отчита увеличаване на бездомните котки. Съгласно Чл. 56., ал. 1 от *Закона за защита на животните (ЗЗЖ)*, в случаите на увеличена популация от безстопанствени котки се прилагат разпоредбите на чл. 40 - 47, чл. 51, 52 и чл. 54 от същия закон. Съгласно тях, първата стъпка в такъв случай е Министерски съвет по предложение на министъра на земеделието, храните и горите да приеме Национална програма за овладяване популацията на безстопанствени котки на територията на Република България. Министърът на земеделието, храните и горите издава наредба за прилагане на националната програма и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност. Националното сдружение на общините в Република България, Българският ветеринарен съюз и организациите за защита на животните, регистрирани по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, в чиито устави е предвидена дейност за защита на животните, участват при изготвянето на националната програма и на наредбата. Едва тогава Общинските съвети приемат програма за изпълнение на националната програма и план за действие на съответната община, които отговарят на изискванията на наредбата.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

8.3. Ключови мерки, които е необходимо да се предприемат, за да се изпълни специфичната цел

Както се вижда от гореизложения анализ, основно предизвикателство пред Столична община във връзка с овладяване популацията на безстопанствените кучета е отношението на недобросъвестните граждани, собственици на домашни кучета.

Важен аспект от постигането на специфичната цел е съвместната работа между Общината и неправителствените организации, като отговорностите са разпределени и от ЗЗЖ.

Мерките, които са насочени към намаляване популацията на безстопанствените кучета на територията на общината са насочени в направления:

1. Повишаване на обществената ангажираност и инициативност, включително чрез повишаване на контрола върху собствениците.

2. Разработване на Общинска програма за изпълнение на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета и план за действие, съгласно Закона за защита на животните, което ще даде основата за целенасочена политика на Столична община и през следващите години за постигане на ССЦ 8.

План за действие за постигане на Специфична стратегическа цел 8

„Да се намали популацията на безстопанствените кучета на територията на общината“

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
1.	Столична община да разработи и приеме Общинска програма за изпълнение на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета и план за действие, съгласно Закона за защита на животните.	Изпълнение на законовите задължения на общината по въпроса и постигане на оптимални резултати чрез стратегическо планиране на мерките.	Разработена и приета актуална Общинска програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета.
2.	Съвместно с неправителствените организации изготвяне и прилагане на образователни програми и провеждане на информационни кампании за запознаване с отговорностите на	Увеличаване на обществената ангажираност, намаляване на притока на изоставени кучета от недобросъвестни граждани. Повишаване на	Увеличаване на броя на регистрираните (включително чипирани) домашни кучета. Брой проведени

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

№	Стратегическа мярка	Очаквани резултати от изпълнение на мярката	Индикатори за изпълнение
	собствениците на домашни животни, съгласно разпоредбите на ЗЗЖ	информираността на гражданите и увеличаване на приходите от годишни такси.	кампании.
3.	Обособяване и изграждане на заградени площадки за свободно разхождане на домашни кучета.	Онагледяване на получените средства от годишните такси за кучета и повишаване на доверието към Общината. Постигане на по-добро качество на средата.	Изградени заградени площадки за домашни кучета.
4.	Увеличаване честотата на системните проверки за изпълнителността на задълженията на собствениците на животни-компаньони.	Намаляване на риска от изоставяне и проява на безотговорно отношение на собственици на домашни кучета.	Брой проверени собственици и написани актове.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.



ПРОЕКТ НА ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА
ОКОЛНАТА СРЕДА ДО 2027 Г.

**ЧАСТ VII. СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ, ОТЧЕТ И
КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА
ПРОГРАМА**

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

VII. СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ, ОТЧЕТ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА

За да се изпълнява успешно Общинската програма за опазване на околната среда, се изисква прилагане на система за мониторинг и контрол на изпълнението ѝ. Необходимо е да се извършва и оценка на крайния ефект от нейното изпълнение, както и периодичната ѝ актуализация в случаите на промяна в обстоятелствата или необходимост от корекция на целите.

1. Организация на изпълнението, мониторинг и контрол на Програмата

За да се гарантират действителните резултати, е изградена системата за програмен мониторинг и контрол на базата на европейското, националното и местното законодателство. Програмният мониторинг и контрол е тази част от програмата, която следи за правилното изпълнение на избраната стратегия по отделни мерки, които са изброени в плана за действие. Системата на програмния мониторинг и контрол позволява да се определи дали Общината се приближава към планираните стратегически цели.

Изпълнението на конкретните мерки и дейности, които водят до постигане на планираните цели, е задължение на Столична община в нейната административна цялост. Общинската администрация следва своевременно да подготвя и внася проекти за финансиране на дейностите по опазване на околната среда.

Съгласно чл. 74 от ЗООС, по предложение на кмета на общината, ежегодно с приемането на общинския бюджет се определят средства за изпълнение на приоритетни екологични проекти и дейности, включени в общинските програми за опазване на околната среда.

Разпределението и прецизирането на задачите от Плановите за действие към съответните експерти по специалности, както и проследяването на изпълнението са задължения на съответната общинска структура, определена за извършването на тези дейности, съгласно актуалния към релевантния момент Устройствен правилник за организация и дейността на Столична общинска администрация. Съобразно Устройствения правилник се определят и отговорните структури/експерти от Общинската администрация отговарящи за оперативните дейности, свързани с отчетността, организацията и координацията с други структури (в и извън Общината), имащи отношение към изпълнението и контрола на програмата.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

Наблюдението и оценката на ПООС ще се извършва с оглед постигането на ефективност и ефикасност от изпълнението ѝ. Предметът на **наблюдение** включва изпълнението на целите и приоритетите на Програмата, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни структури, организациите и юридическите лица, участващи в изпълнението им. Наблюдението е важен елемент, който позволява да се засили или намали активността в конкретна насока, да се предприемат коригиращи действия, ако напредъкът е неудовлетворителен или, ако условията се изменят.

Оценката включва информация от наблюдението и от други източници на ефектите от предприетите действия и на резултатите от тях. Извършването на **оценката** ще осигури на управлението механизми на контрол чрез информация за разходите и за резултатите. Оценката дава възможност да се проследи ефектът от планираните и реализираните дейности. Информация за оценката следва да се предостави по подходящ начин на обществеността, като по този начин се представят пред хората проблемите, планираните инициативи и най-вече напредъкът по постигането на визията и главната стратегическа цел.

В процеса на наблюдение, спазването на принципите за партньорство, публичност и прозрачност се осигуряват от Столична община.

Контролът върху изпълнението на Общинската програма за опазване на околната среда се извършва от Столичен общински съвет по отчети за изпълнението ѝ, внасяни ежегодно от Кмета на Общината.

2. Периодичност на актуализация на Програмата за околна среда/плана за действие

Настоящата Програма за опазване на околната среда на Столична община е с период на действие до 2027 г. Съгласно чл. 79, ал. 5 от ЗООС, Кметът на Столична община може да предложи допълване и актуализиране на ПООС. Измененията, допълненията и актуализацията на Общинската програма за опазване на околната среда се приемат от Столичен общински съвет.

Настоящата Общинска програма следва да бъде актуализирана при съществени промени в националното законодателство или по съображения, които биха допринесли за подобряване на плана за действие, например при навлизане в нов програмен период на страната, както и на общините или при изготвянето на значителен брой стратегически документи, финансови инструменти и др., чиито възможности следва да бъдат използвани.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

Изработването на нова Програма за опазване на околната среда на Столична община се налага и при изтичане на срока на действие на съществуващата ПООС, а именно 2027 г..

3. Отчет за изпълнението на програмата за околна среда пред Столичен общински съвет и РИОСВ-София

В съответствие с изискванията на чл. 79 от ЗООС, Програмата се приема от Столичен общински съвет, който контролира изпълнението ѝ (ал. 4). Кметът на Столична община трябва ежегодно да внася в общинския съвет отчет за изпълнението на Програмата за околна среда. В този отчет се отбелязват постиженията и слабостите при изпълнението на програмата, които стават достояние и на обществеността чрез публикуването им на интернет страницата на Столична община и по друг подходящ начин. При необходимост се правят предложения за допълване и актуализиране на програмата.

С настоящата програма се предлага отчетът да се изготвя и внася в Столичен общински съвет до 31 март всяка година, заедно с информацията за изпълнението на други стратегически документи на Общината по въпроси, свързани с опазване на околната среда. Екземпляр от отчета за изпълнението на Програмата за околна среда трябва да бъде представян за информация и в РИОСВ-София, съгласно чл. 79, ал. 6 от ЗООС.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.



ПРОЕКТ НА ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА
ОКОЛНАТА СРЕДА ДО 2027 Г.

ЧАСТ VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение №	Приложение - име	Носител
Приложение I	Източници на информация	Хартиен и електронен носител
Приложение II	Подробни анализи	Хартиен и електронен носител

Списък на приложенията към Приложение II. Подробни анализи

Приложение № 1	Карта на населените места в Столична община
Приложение № 2	Карта на защитените територии (по смисъла на ЗЗТ) в териториалния обхват на Столична община
Приложение № 3	Карта на защитените зони от Натура 2000 в териториалния обхват на Столична община
Приложение № 4	<p>Защитени фаунистични видове на територията на Столична община</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Таблица № 4-1 Природозащитен и законов статут на видовете бозайници (без прилепи) срещащи се на територията на Столична община ➤ Таблица № 4-2 Природозащитен и законов статут на видовете прилепи срещащи се на територията на Столична община ➤ Таблица № 4-3 Природозащитен и законов статут на видовете птици срещащи се на територията на Столична община ➤ Таблица № 4-4 Природозащитен и законов статут на видовете земноводни и влечуги срещащи се на територията на Столична община ➤ Таблица № 4-5 Природозащитен и законов статут на видовете риби срещащи се на територията на Столична община ➤ Таблица № 4-6 Природозащитен и законов статут на конзервационно значими видове безгръбначни (без пеперуди) срещащи се на територията на Столична община ➤ Таблица № 4-7 Природозащитен и законов статут на конзервационно значими видове от разред Пеперуди (Lepidoptera) срещащи се на територията на Столична община
Приложение № 5	<p>Предмет на опазване в защитените зони в териториалния обхват на Столична община</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Таблица № 5-1 Предмет на опазване (съгласно чл. 8, ал. 1, т.2 на ЗБР) за защитена зона BG0000113 Витоша ➤ Таблица № 5-2 Предмет на опазване (съгласно чл. 8, ал. 1, т.2 на ЗБР) на защитена зона BG0000165 „Лозенска планина“ ➤ Таблица № 5-3 Предмет на опазване (съгласно чл. 8, ал. 1, т.2 на ЗБР) за защитена зона BG0002004 „Долни Богров - Казичене “ ➤ Таблица № 5-4 Предмет на опазване (съгласно чл. 8, ал. 1, т.2 на ЗБР) за защитена зона BG0002114 „Рибарници Челопечене“ ➤ Таблица № 5-5 Предмет на опазване (съгласно чл. 8, ал. 1, т.2 на ЗБР) за защитена зона BG0001307 Плана. ➤ Таблица № 5-6 Предмет на опазване (съгласно чл. 8, ал. 1, т.2 на ЗБР) за защитена зона BG0000301 „Черни рид“
Приложение № 6	Вековни или забележителни дървета (по смисъла на ЗБР) на територията на Столична община
Приложение № 7	<p>Оператори на БС, радио и ТВ за последните 5 години сортирани по дата на предварителния санитарен контрол (ПСК) и дата на измерване</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Таблица № 7-1 Оператори на БС, радио и ТВ за последните 5 години сортирани по дата на предварителния санитарен контрол (ПСК) и дата на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ДО 2027 Г.

	<i>измерване</i>
Приложение № 8	Списък на базови станции на оператори на територията на Столична община ➤ <i>Таблица № 8-1 Списък на базови станции на оператор А1</i> ➤ <i>Таблица № 8-2 Списък на базови станции на оператор Виваком (БТК)</i> ➤ <i>Таблица № 8-3 Списък на базови станции на оператор Теленор</i> ➤ <i>Таблица № 8-4 Списък на базови станции на оператор Булсатком</i> ➤ <i>Таблица № 8-5 Списък на базови станции на оператор Макс Телеком</i>

ПРЕДСЕДАТЕЛ:


/ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ/